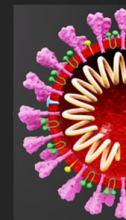
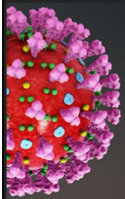

اپیدمی ویروس کورونا ۲۰۱۹

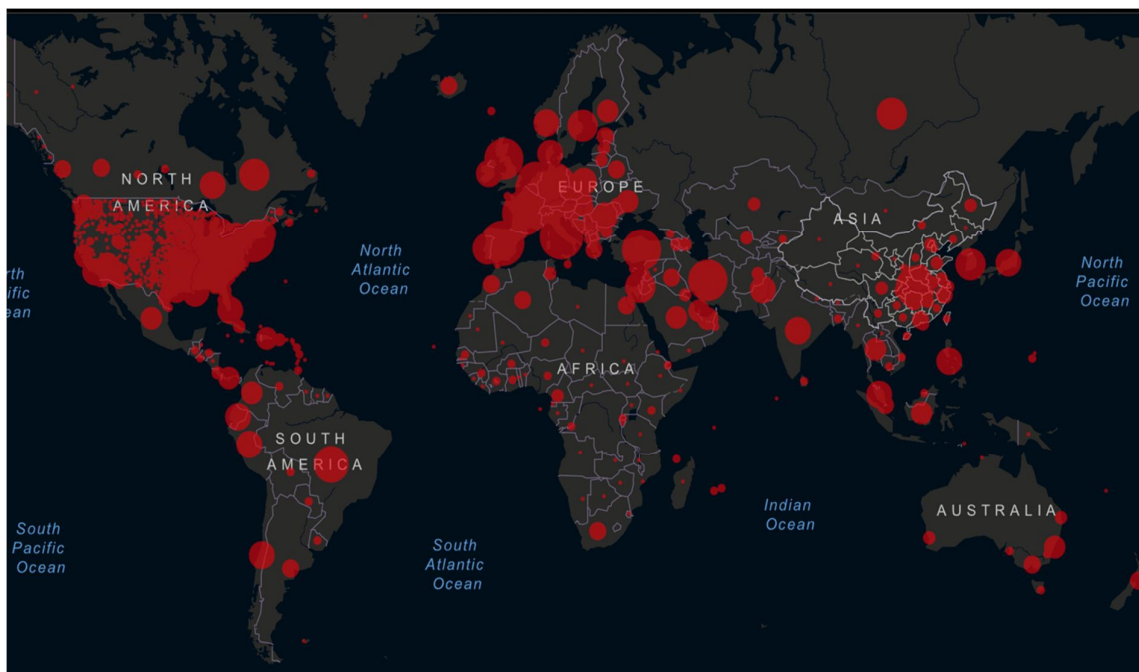

گزارش عملکرد

معاونت تحقیقات و فناوری

ستاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

نسخه چهارم - 10 تیرماه 1399

به نام خداوند جان و خرد

پس از شروع بحران جهانی ویروس کورونا 2019 در معاونت تحقیقات و فناوری ستاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کمیته ملی تحقیقات COVID-19 جهت مدیریت و برنامه‌ریزی تحقیقات ملی، هدفمند و کاربردی (بویژه کوتاه مدت) بر روی COVID-19 شکل گرفت و در کارگروه‌های مختلف اقداماتی را به انجام رساند. اقدامات انجام شده در 8 حیطه زیر دسته‌بندی شده‌اند:

- 1- توسعه فناوری
- 2- تشخیص بیماری
- 3- اپیدمیولوژی
- 4- کارآزمایی بالینی
- 5- اخلاق در پژوهش
- 6- منابع مالی پژوهش
- 7- پایش پژوهش‌ها و انتشار نتایج
- 8- حمایت از طرح‌های کلان و فرادانشگاهی

1- توسعه فناوری

دفتر توسعه فناوری معاونت تحقیقات و فناوری جهت حمایت از شرکت‌های دانش بنیان به منظور ساخت انواع فرآورده‌های مورد نیاز در زمینه پیشگیری، تشخیص و درمان بیماری کووید 19 و استفاده از ظرفیت بالغ بر 1425 شرکت دانش بنیان ثبت شده در معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و همچنین 800 هسته فناور حوزه سلامت مستقر در مراکز رشد دانشگاه‌های علوم پزشکی و پارک‌های علم و فناوری و پژوهشگاه‌های وابسته به وزارت علوم تاکنون اقدامات زیر را انجام داده است:

- 1- تشکیل کمیته فناوری بیماری کرونا جهت بررسی و تهیه لیست اقلام مورد نیاز در پیشگیری و درمان.
- 2- تهیه لیست مورد نیاز در پیشگیری، تشخیص و درمان بیماری؛ کیت شناسایی، ماسک N95 و سه لایه پرستاری، دستکش لاتکس طبی، محلول ضد عفونی کننده، تجهیزات ضد عفونی کننده فردی و محیطی، تجهیزات آزمایشگاهی، دارو و مواد اولیه دارویی، واکسن، سامانه های دیجیتال در آموزش، در تشخیص و ثبت بیماری، ونتیلاتور و اکسیژناتور. (هفته آخر بهمن 98)
- 3- مکاتبه با دانشگاه‌های وزارت بهداشت و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جهت شناسایی هسته ها و شرکت های دانش بنیان تولید کننده هر یک از محصولات فوق الذکر در مرحله تبدیل به تولید پایلوت و یا صنعتی. (هفته اول اسفند 98)
- 4- انتخاب و ممیزی هسته ها و شرکت های دانش بنیان توانمند با مشخصه تولید سریع، انبوه و با کیفیت بالا محصولات از میان هریک از مدعیان هر گروه در کمیته ارزیابی تخصصی با حضور کارشناسان ذی ربط از بخش های مختلف وزارت بهداشت و انستیتو پاستور برای بررسی و تایید کیفیت بخصوص کیت تشخیصی. (هفته سوم اسفند 98)
- 5- مذاکره و هماهنگی با صندوق نوآوری و شکوفایی و معاونت سرمایه گذاری و تجاری سازی معاونت علمی و فناوری برای حمایت از شرکت‌های منتخب و برتر به شرح زیر: (هفته چهارم اسفند 98)
  - انتخاب و معرفی 9 شرکت تولید کننده کیت تشخیص ملکولی قطعی از میان 52 شرکت (هفته آخر اسفند) که منجر به ورود نمونه ساخت داخل به بازار گردید. (هفته اول فروردین 99).
  - شناسایی و حمایت از 2 شرکت دانش بنیان برای تولید کیت تشخیص سریع به روش سرولوژی بیماری کرونا (هفته دوم فروردین 99).
  - انتخاب و معرفی 5 تولید کننده ماسک نانو فیلتر از میان 32 شرکت آماده برای افزایش تولید در تهران و شهرستانها که محصولات انبوه وارد بازار شد (هفته اول فروردین).
  - انتخاب و معرفی 7 تولید کننده ضد عفونی کننده برای ایجاد و افزایش ظرفیت تولید (هفته آخر اسفند 98).
  - انتخاب و معرفی 5 تولید کننده دستکش لاتکس طبی برای افزایش ظرفیت تولید (هفته آخر اسفند 98).
  - معرفی 2 شرکت تولید کننده ونتیلاتور در تهران و مشهد به معاونت سرمایه گذاری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری جهت دریافت تسهیلات افزایش ظرفیت تولید و عقد قرارداد فروش با هیات امنای ارزی (هفته اول فروردین 99).

- 6- مکاتبه با سازمان غذا و دارو برای واگذاری امتیاز صدور مجوز تولید مواد ضد عفونی کننده به دانشگاه‌ها و آزمایشگاه‌های آکریدیت‌ه که نهایتاً صدور پروانه تولید تجهیزات پزشکی کلاس A به دانشگاه‌ها واگذار گردید (هفته دوم بهمن 98).
- 7- درخواست حمایت مالی از معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری برای نوسازی 15 دستگاه CT موجود در سطح دانشگاه‌های علوم پزشکی معرفی شده توسط هیات امنای ارزی (هفته دوم فروردین 99).
- 8- درخواست از دبیرخانه مقابله با بیماری کرونا برای تسهیل در حمل مواد اولیه دارویی بخصوص کلروکین توسط شرکت های هواپیمایی از خارج کشور برای صنایع داروسازی داخل کشور (هفته آخر اسفند 98).
- 9- مذاکره با شرکت مستقر در پژوهشگاه شیمی و مهندسی شیمی ایران برای هماهنگی در تولید مشترک مواد اولیه دارویی Remdesivir موثر در درمان بیماری کرونا با یک شرکت چینی از طریق اداره کل بین‌الملل، (هفته دوم فروردین 99).
- 10- معرفی شرکت‌های تولید کننده داخلی 7 ماده اولیه دارویی وارداتی مورد مصرف صنایع دارویی به انضمام ساخت و تولید ماده اولیه Remdesivir و Favipiravir به صندوق نوآوری و شکوفایی برای حمایت مالی (هفته دوم فروردین).
- 11- استعلام از توانمندی شرکت های دانش بنیان در سطح دانشگاه‌های علوم پزشکی و غیر پزشکی برای تولید FAH، Can و Valve مورد استفاده در ساخت اسپری‌های تنفسی با صد در صد وابستگی تامین به خارج از کشور، (هفته دوم فروردین 99).
- 12- حمایت مالی و همچنین پیگیری صدور مجوز کارآزمایی بالینی واکسن آنفلوآنزای فصلی برای بومی سازی تکنولوژی ساخت واکسن در داخل کشور (سال 98).
- 13- رصد دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها برای بررسی امکان تولید واکسن کرونا که تاکنون 3 مورد به کمیته تخصصی برای ارزیابی ارجاع شده است (هفته سوم فروردین 99).
- 14- پیگیری برای اخذ منابع مالی از معاونت سرمایه‌گذاری و تجاری‌سازی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری برای ساخت 10 دستگاه تولید ماسک سه لایه توسط یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان در اصفهان (هفته آخر اسفند 98).
- 15- پیگیری و کسب موافقت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری برای تخصیص دو دستگاه از دستگاه‌های ساخت ماسک سه لایه برای تولید ماسک در مرکز رشد دانشگاه کهکیلویه و تبریز (هفته دوم فروردین 99).
- 16- حمایت از شرکت دانش‌بنیان سازنده دستگاه نانوفایبر برای توسعه بازار و فروش محصولات در سطح آزمایشگاه‌های جامع دانشگاه‌ها، (98).
- 17- حمایت از انتقال دانش فنی تولید پودر ضد عفونی کننده محیط مورد استفاده فردی و صنعتی در سازمان غذا و دارو، (هفته سوم فروردین).
- 18- تهیه چارچوب‌های همکاری مشترک و مستمر تحقیقاتی، تولید، آموزشی و اطلاعاتی بین ایران و چین از طریق روابط بین الملل (هفته آخر اسفند).

- 19- معرفی تولید کنندگان تجهیزات ضد عفونی کننده محیطی بر پایه ازن به بیمارستان مسیح دانشوری جهت تست کیفیت عملکردی (هفته اول فروردین 99).
- 20- حمایت از شرکت های تولید کننده اتوآنالایز و سل کانتر مورد استفاده در آزمایشگاه های تشخیصی طبی (سال 98).
- 21- مکاتبه با ستاد مبارزه با بیماری کرونا برای حذف اثر انگشت برای ثبت اسناد رسمی در دفاتر اسناد رسمی برای پیشگیری از بیماری کرونا (هفته آخر اسفند 99).
- 22- معرفی شرکت دانش بنیان تولید کننده نور مرئی ضد عفونی کننده بجای لامپ UV به فرماندهی مبارزه با بیماری کرونا در تهران برای استفاده در بیمارستان ها (هفته دوم فروردین).
- 23- شناسایی و حمایت از تولید محلول ضد عفونی کننده در پایه آب، خانگی و صنعتی توسط شرکت دانش بنیان (هفته دوم فروردین).
- 24- پیگیری تخصیص خطوط اعتباری بالغ بر 100 میلیاردی به صندوق های پژوهش و فناوری برای تخصیص منابع حمایتی به هسته های فناور که موفق به اخذ عنوان دانش بنیان نمی شوند.
- 25- پیشنهاد خرید و واردات مواد اولیه داروی Favipiravir برای فرمولاسیون و انجام مطالعات بالینی توسط معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری (هفته دوم اسفند).
- 26- مکاتبه با دانشگاه های علوم پزشکی و غیر پزشکی و همچنین پژوهشگاه ها برای رصد توانمندی ساخت و تولید گاز اسپری های تنفسی، Can و Valve صد در صد وارداتی مورد استفاده در صنعت دارویی کشور.
- 27- حمایت از بازار و خرید اکسیژن ساز بیمارستانی ساخت داخل توسط شرکت دانش بنیان و درخواست از ستاد مبارزه با بیماری کرونا جهت کنترل واردات محصول مشابه خارجی. (هفته سوم فروردین).
- 28- حمایت و پیگیری استحصال الکل مصرفی در ضد عفونی کننده ها از ضایعات مواد غذایی کارخانجات تولید ماکارونی در پژوهشگاه شیمی و مهندسی شیمی ایران با موفقیت تولید 1000 لیتر در روز (هفته اول اردیبهشت).
- 29- رصد و شناسایی شرکت های تولید کننده کیت شناسایی، ماسک N95 و سه لایه پرستاری، دستکش لاتکس طبی، محلول ضد عفونی کننده، تجهیزات ضد عفونی کننده فردی و محیطی، تجهیزات آزمایشگاهی، دارو و مواد اولیه دارویی، واکسن، سامانه های دیجیتال در آموزش / تشخیص و ثبت بیماری، ونتیلاتور و اکسیژناتور با پتانسیل صادرات برای توسعه بازار بین المللی
- 30- برگزاری جلسه با نمایندگان اداره کل تجهیزات و آزمایشگاه های سازمان غذا و دارو برای اصلاح لیست آزمایشگاه های آکریدیتیه و حمایت از آنها در جهت تبدیل به دانش بنیان و ارتقای دستگاهی آنان برای واگذاری مسئولیت کنترل کیفی محصولات تولیدی مرتبط با کرونا
- 31- حمایت از برگزاری نمایشگاهی از دستاوردهای شرکت ها و هسته های فناور مرتبط با کرونا در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی شامل دستگاه تب سنج دیجیتال غربالگری مراجعین و ....

- 32- برنامه‌ریزی برای برگزاری ایده بازار با عنوان ردیابی امکان پیشگیری، تشخیص و درمان بیماری کورونا در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.
- 33- پیشنهاد اجرای کنترل کیفی محصولات موجود در بازار PMS تولید شده در شرکت‌های دانش بنیان توسط آزمایشگاه‌های آکردیتیه به سازمان غذا و دارو
- 34- تهیه لیست تولیدکنندگان مواد اولیه دارویی شامل سه داروی مطرح در درمان بیماری کرونا در ظرفیت آزمایشگاهی در سطح دانشگاه‌های علوم پزشکی و غیر علوم پزشکی و اخذ استعلام موارد نیاز کشور از سازمان غذا و دارو برای حمایت از تولید پایلوت آنها توسط صندوق نوآوری و شکوفایی
- 35- شناسایی شرکت‌های فعال در حوزه سلامت دیجیتال مرتبط با ارائه خدمات و تشخیص بیماری کرونا و اقدام به تهیه کتابچه معرفی آنها
- 36- پیگیری توانمندی شرکت‌های داخلی برای تولید سوآپ خاص نمونه برداری از ترشحات موجود در بیماری کرونا که تولید کننده داخلی ندارد.
- 37- نشست با شرکت‌های تولیدی واکسن بخش خصوصی توانمند جهت حمایت از تولید واکسن کورونا
- 38- حمایت از طرح تولید دستگاه کمک تنفسی و ایکمو و تأیید آن توسط سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی
- 39- پیگیری و ایجاد ساز و کار در خصوص فرایند صدور مجوز تولید برای شرکت‌های دانش بنیان تولید کننده کیت سریع تشخیص کورونا
- 40- پیگیری صدور مجوز صادرات کیت تشخیص، محلول ضد عفونی کننده و ماسک
- 41- حمایت از شرکت‌های دانش بنیان تولید کننده کیت استخراج RNA/DNA نمونه بیماری کورونا
- 42- حمایت از شرکت‌های دانش بنیان تولید کننده طب‌سنج حرارتی از راه دور
- 43- حمایت از شرکت‌های دانش بنیان آسیب‌دیده از کورونا از طریق صندوق‌های پژوهش و فناوری وزارت بهداشت به صورت تسهیلات 9 درصد
- 44- معرفی آزمایشگاه آکرو دیتیه دانش بنیان به صندوق نوآوری و شکوفایی جهت ارتقای سطح فنی آزمایشگاه‌ها به منظور بررسی و صحت‌گذاری تجهیزات و ملزومات مربوط به کورونا

برنامه‌ریزی‌های آتی: حمایت از تولید دستگاه CT، تولید واکسن ویروس کورونا، توسعه هوش مصنوعی در تشخیص بیماری، تجهیزات مرتبط با امحاء زباله بیمارستانی و بهداشت محیط، حمایت از تولید داروهای تحت مطالعه و مؤثر پس از مشخص شدن نتایج آنها، لازم به توضیح است پیگیری موارد قبل در جهت تسهیل و افزایش میزان تولید، اخذ تاییدیه‌ها و ... بطور مستمر ادامه داشته است.

امید است با راهگشایی بیشتر و بهتر مسیر تبدیل هسته‌های فناور به شرکت‌های دانش بنیان برای استفاده از تسهیلات صندوق نوآوری و شکوفایی بتوانیم گام‌های بلندتری در تأمین محصولات مورد نیاز سلامت مردم برداریم.

2- تشخیص بیماری

با دانشگاه‌های علوم پزشکی و مراکز تحقیقاتی مصوب معاونت تحقیقات و فناوری مکاتبه شد تا از پتانسیل مراکز تحقیقاتی که توانایی و امکانات rtPCR و متخصص با تجربه ویروس‌شناس یا بیوتکنولوژیست و یا میکروبیولوژیست دارند بسیج گردند تا در شرایط اضطرار بتوان از پتانسیل مراکز تحقیقات سراسر کشور برای کمک به شبکه آزمایشگاه‌های تشخیص ویروس کورونا استفاده گردد که 39 آزمایشگاه از سراسر کشور اعلام آمادگی کردند و فهرست آنها در اختیار ستاد ملی کورونا و انسیتو پاستور ایران قرار گرفت.

3- اپیدمیولوژی

3-1- مطالعه چندمرکزی اپیدمیولوژی بالینی و ارزیابی شاخص‌های بالینی و

پیامدهای بیماری کووید-19

مقدمه: با توجه به نوپدید بیماری کووید-19 علائم، سیر بالینی، درمان‌های صورت گرفته، عوارض، پیامدهای کوتاه مدت و بلند مدت این بیماری نیاز به جمع‌آوری و تحلیل مداوم دارد. دبیرخانه ثبت بیماری‌های وزارت بهداشت و مؤسسه نیما با تشکیل کارگروهی اقدام به طراحی یک مطالعه و زیرساخت نموده است که جمع‌آوری و ثبت اطلاعات بالینی بیماران کووید را امکان‌پذیر می‌سازد. این طرح به عنوان یک طرح ملی تدوین شده و با مشارکت دانشگاه‌ها و بیمارستان‌های همکار اجرا خواهد شد.

هدف اصلی: طراحی و پیاده‌سازی مطالعه ملی اپیدمیولوژی بالینی و بررسی شاخص‌های تشخیصی و درمانی، سیر بالینی، و پیامدهای بیماران مبتلا به بیماری COVID 19

اهداف اختصاصی

1. توزیع سنی، جنسی، محل زندگی، محل کار و شغل بیماران مشکوک و قطعی مبتلا به کوید 19 مراجعه کننده به بیمارستان‌های همکار مطالعه
2. بررسی توزیع جغرافیایی مراجعه کنندگان به بیمارستان همکار مطالعه
3. ارتباط بین وضعیت اجتماعی و اقتصادی بیماران و پیامدهای آنها
4. بررسی شیوع دقیق بیماری‌های همراه در بیماران مراجعه کنندگان به بیمارستان‌ها

5. تعیین پیش‌آگهی بیماری کرونا در ارتباط با بیماری‌های همراه شامل دیابت، بیماری‌های تنفسی بیماری‌های قلب و عروقی، ایدز و بدخیمی
6. تعیین شدت پیش‌آگهی بیماری کوید 19 در ارتباط با شدت بیماری‌های همراه (مدت زمان ابتلا، مرحله پیشرفت بیماری، نوع داروهای مصرفی و ...)
7. تعیین پیش‌آگهی بیماری کوید 19 در ارتباط با عوامل خطر مختلف شامل سن، جنس، مصرف سیگار، قلبان، تریاک، مشاغل پرخطر، چاقی
8. تعیین پیامدهای میان مدت و طولانی مدت بیماران ترخیص شده و بهبود یافته کوید 19
9. مقایسه توزیع درمان‌ها و مراقبت‌های صورت گرفته در مناطق مختلف کشور
10. مقایسه اثربخشی درمان‌های صورت گرفته برای بیماران
11. ارزیابی نوع و شدت عوارض بیماری کووید 19 در مبتلایان بستری شده در بیمارستان
12. مقایسه اثربخشی بستری و اقدامات ICU در بیمارستان‌های مختلف کشور
13. تعیین پیامدهای اصلی شامل عوارض و فوت بر اساس نحوه مراقبت و خدمات ارائه شده برای بیماران (نگهداری در بخش‌های قرنطینه، بستری در ICU، اتصال به ونتیلاتور و ...)
14. تعیین میزان تنوع اقدامات مراقبتی و درمانی صورت گرفته و میزان رعایت گایدلاین‌ها و استانداردهای توصیه شده توسط مراجع رسمی در ارتباط با تشخیص و درمان کرونا در بیمارستان‌های کشور
15. تعیین میزان تاخیر در ارائه خدمات تشخیصی و درمانی و مدت اقامت بیماران در بیمارستان پذیرش شده در مراکز درمان کرونا بر اساس شاخص‌های مختلف بالینی
16. تعیین کیفیت ثبت اقلام اطلاعاتی ثبت بر اساس دانشگاه، بیمارستان
17. طراحی مطالعات اختصاصی برای هر یک از بیماری‌های همراه (دیابت، بیماری‌های قلبی-عروقی، سرطان‌ها، بیماران باردار، ...) به صورت nested case-control و ارزیابی شاخص‌های بالینی اختصاصی بیماری‌ها و پیامدهای هر یک
18. همکاری با شبکه‌های بین‌المللی در خصوص علایم و سیر بالینی بیماران کوید 19

اقدامات صورت گرفته:

- 1- تشکیل کارگروه طراحی و اجرای مطالعه با مشارکت دانشگاه‌ها
- 2- طراحی چارچوب مطالعه و نحوه همکاری‌های مراکز درمانی و بیمارستان‌ها
- 3- طراحی پرسشنامه ثبت اطلاعات بیماران
- 4- تهیه پروتکل پرسشگری و ثبت اطلاعات کووید 19
- 5- تهیه نرم‌افزار ثبت اطلاعات
- 6- تدوین پروتکل کنترل کیفی
- 7- انجام پایلوت در چندین بیمارستان کشور

8- آمادگی برای توسعه شبکه همکاری در تمام استانهای کشور

نحوه مشارکت و عضویت در شبکه بیماری کووید 19: دانشگاهها و بیمارستانهایی که علاقمند به همکاری و مشارکت در این مطالعه هستند و می‌توانند حد اقل 200 بیمار مبتلا به کووید 19 که در بیمارستان بستری شده‌اند را ثبت کنند می‌توانند جزو همکاران این پروژه باشند. اطمینان از کیفیت داده‌های ثبت شده شرط عضویت در این شبکه همکاری می‌باشد.

هر کدام از دانشگاهها و بیمارستانهای همکار یک نفر را به عنوان مجری استانی معرفی خواهند کرد که به نمایندگی از تیم تحقیقاتی با این شبکه ارتباط خواهد داشت. هر کدام از مراکز همکار می‌توانند تیم تحقیقاتی خود را داشته باشند و از نتایج داده‌های خود به هر صورت که تمایل داشته باشند با تصویب دانشگاه و مجوزهایی که اخذ می‌کنند استفاده کنند. گروه تحقیق مرکزی مشاوره‌های لازم را در این خصوص در اختیار این گروه‌ها قرار خواهد داد و کمک خواهد کرد انالیزهای لازم را انجام بدهند. همزمان بر اساس توافقی که در کمیته راهبری مرکز می‌شود می‌توانند در پروژه‌ها و گزارش‌های ملی مشارکت کنند. کمیته راهبری با تصمیم تمام اعضای شبکه و مشارکت کنندگان انتخاب می‌شوند.

نحوه تماس و شروع همکاری: در صورت تمایل به همکاری می‌توانید با دفتر ثبت بیماری معاونت تحقیقات (Registry.behdasht.gov.ir) تماس و یا با مؤسسه نیماد (nimadiran@gmail.com) مکاتبه کنید.

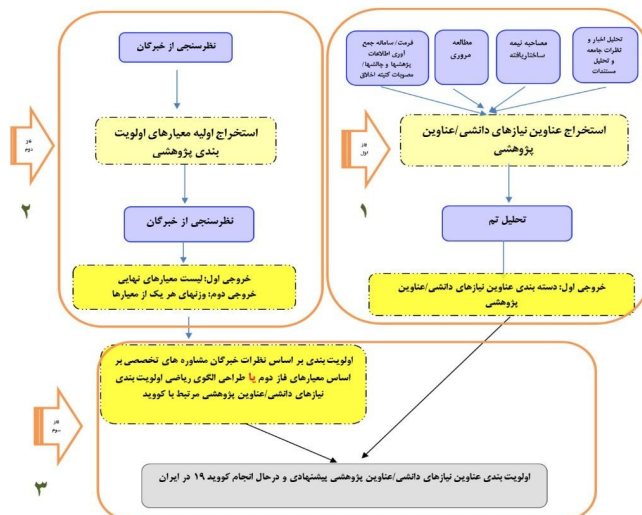
3-2- شناسایی و اولویت‌بندی نیازهای دانشی/عناوین پژوهشی پژوهش‌های

مرتبط با بیماری کووید 19

همزمان با همه‌گیری جهانی کوروناویروس جدید و ضرورت انجام پژوهش‌های کاربردی و پاسخ به سؤالات متعدد جهت کنترل این بیماری و جلوگیری از اتلاف منابع و صرفه‌جویی در زمان و منابع، معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت با همکاری مؤسسه نیماد اقدام به شناسایی و اولویت‌بندی سریع و منطقی نیازهای دانشی/عناوین پژوهشی پژوهش‌های مرتبط با بیماری کوید 19 نموده است. این طرح سعی بر آن دارد تا با شناسایی نیازهای دانشی و همچنین جمع‌آوری و طبقه‌بندی فعالیت‌های پژوهشی در دست انجام، خلأهای دانشی در زمینه این بیماری را شناسایی کرده و با اطلاع‌رسانی سریع اولویت‌ها، منجر به هم‌افزایی ظرفیت‌های تحقیقاتی و همچنین افزایش بهره‌وری منابع مالی پژوهشی در سطوح استانی، ملی و بین‌المللی شود.

این مطالعه در سه فاز اصلی شامل شناسایی نیازهای دانشی، شواهد/عناوین پژوهشی و استخراج خلأهای دانشی، شناسایی معیارهای اولویت‌بندی و در نهایت اولویت‌بندی نیازهای دانشی/عناوین پژوهشی انجام می‌شود (تصویر زیر).

خلاصه فازها و مراحل پژوهشی:

جدول 1: مراحل انجام شده برای شناسایی نیازهای علمی

منبع شناسایی نیازهای علمی	اقدامات انجام شده
بررسی اولویت‌های اعلام شده توسط GLOPID-R ¹	طرح‌های پژوهشی در حال اجرا در ایران از سامانه کمیته اخلاق استخراج و با اولویت‌های اعلام شده تطبیق داده شدند (جدول 2). بدین ترتیب لیست اولیه شکاف‌های علمی استخراج شده که به منظور هدایت پژوهش‌ها روی سایت نیماد قرار گرفته است.
ایجاد لینک آنلاین	پرسشنامه آنلاین برای جمع‌آوری چالش‌ها و ایده‌های حوزه کووید 19 طراحی شده و بر روی وب سایت نیماد قرار گرفته است. تا کنون 86 پرسشنامه تکمیل شده است. محتویات نوشته شده در آن به سه بخش چالش‌ها، مداخلات پیشنهادی و سؤالات پژوهشی پیشنهادی تقسیم شده است. مراحل استخراج سؤالات پژوهشی از چالش‌ها و مداخلات پیشنهادی در حال انجام است.
انجام مصاحبه	تعدادی مصاحبه انجام شده است. آنالیز آن‌ها به همان شکل برای پرسشنامه آنلاین ذکر گردید، در حال انجام است.
آنالیز مدیا	رصد خبرها به عنوان پایلوت به منظور آگاهی از چالش‌ها و وضعیت جامعه در حال انجام است. آنالیز آن به طور مشابه با مراحل قبلی در حال انجام است. اگر نتیجه پایلوت نشان دهنده ارزش افزوده آن باشد، ادامه خواهد یافت.
مشاوره با متخصصین اپیدمیولوژی، سیاستگذاری نظام سلامت و مدیریت خدمات درمانی، ویروس‌شناسی	چالش‌های شناسایی شده به صورت مقدماتی تحلیل شده‌اند و نتیجه آن در اختیار متخصصین قرار گرفته است تا علاوه بر تکمیل تحلیل‌های انجام شده، لیست سؤالات پژوهشی استخراج شده تکمیل نمایند.
شناسایی و استخراج عناوین و	عناوین و سؤالات پژوهشی به تفکیک حیطه‌ها نهایی و استخراج شد و عناوین انتخابی در

¹ Global Research Collaboration for Infectious Disease Preparedness

سئوالات پژوهشی	پرسشنامه درج گردیدند و پرسشنامه میان اعضای محترم کمیته تحقیقات کرونا و ذینفعان توزیع شد. تعداد 17 پرسشنامه جمع آوری گردید.
شناسایی معیارهای اولویت بندی پژوهشی	پس از مرور متون و مصاحبه اولیه با خبرگان تعداد 7 معیار در گام اول برای اولویت بندی مشخص شد (شامل امکان پذیری انجام آن در ایران از منظر مالی، زمانی، تخصص، امکانات اجرایی و اخلاق، انجام شدن آن در سایر کشورها و قابل استفاده بودن نتایج آن ها در ایران و در نهایت زمان مناسب برای جمع آوری داده ها). پس از بحث گروهی 3 معیار برای اولویت بندی عناوین و سئوالات پژوهشی انتخاب گردید
اولویت بندی پژوهشی	با استفاده از نتایج پرسشنامه و معیارهای اولویت بندی بر اساس مدل تصمیم گیری چندشاخصه ابتدا عناوین با روش وزن دهی ساده رتبه بندی شدند و سپس برای دقت بیشتر از روش آنتروپی شانون استفاده شد. در ماتریس تصمیم گیری آنتروپی می تواند پراکندگی مقادیر شاخصه ها را نیز نشان دهد. هر چه پراکندگی مقادیر یک شاخص در گزینه ها بیشتر (آنتروپی کمتر) باشد اهمیت آن شاخصه در تصمیم گیری بیشتر است. پس از این رتبه بندی 90 اولویت اول مشخص و به تفکیک حیطه ها رتبه بندی گردیدند.

جدول 2: توزیع پژوهش های در حال اجرا در ایران بر اساس اولویت های اعلام شده توسط

GLOPID-R and WHO تا پانزدهم فروردین

ردیف	حیطه های دانشی در گزارش	تعداد زیر حیطه ها	تعداد پژوهش ها قابل انتساب به زیر حیطه ها	تعداد پژوهش ها قابل انتساب به حیطه (ولی نه زیر حیطه)
1	VIRUS NATURAL HISTORY, TRANSMISSION AND DIAGNOSTICS	27	16	54
2	ANIMAL AND ENVIRONMENTAL	8	3	0
3	EPIDEMIOLOGICAL STUDIES	17	16	88
4	CLINICAL CHARACTERIZATION AND MANAGEMENT	6	23	42
5	INFECTION PREVENTION AND CONTROL	7	5	0
6	CANDIDATE THERAPEUTICS R&D	8	71	26
7	CANDIDATE VACCINES R&D	6	0	4
8	ETHICS CONSIDERATIONS FOR RESEARCH	7	0	1
9	SOCIAL SCIENCES IN THE OUTBREAK RESPONSE	22	123	71

در حال حاضر لینک <http://nimad.ac.ir/content/200/COVID-19> به منظور معرفی پروژه، لینک پرسشنامه و ارائه نتایج بر روی سایت موسسه ملی توسعه تحقیقات علوم پزشکی ایران (نیماد) بارگذاری شده است. شرح فعالیت های انجام شده در این پروژه در جداول 1 و 2 بیان شده اند.

4- کارآزمایی‌های بالینی

1) مگاترایال SOLIDARITY - بخش ایران

کارآزمایی تصادفی شده 4 درمان دارویی توأم با درمان استاندارد کوید 19 در بیماران بستری در بیمارستان در مقایسه با درمان استاندارد به تنهایی - کارآزمایی چند مرکزی در ایران)

کارآزمایی تصادفی شده 4 درمان دارویی توأم با درمان استاندارد کوید 19 در بیماران بستری در بیمارستان در مقایسه با درمان استاندارد به تنهایی - کارآزمایی چند مرکزی در ایران (بخشی از مگاترایال SOLIDARITY): این کارآزمایی به عنوان بخشی از یک کارآزمایی بزرگ بین‌المللی است که با همکاری سازمان جهانی بهداشت و منطبق بر دستورالعمل اجرای بین‌المللی آن در ایران انجام خواهد شد. در این کارآزمایی چهار داروی تغییر کاربرد یافته شامل 1) Remdesivir، 2) لوپیناویر + ریتوناویر، 3) کلروکین یا هیدروکسی کلروکین و 4) لوپیناویر + ریتوناویر + اینترفرون بتا به علاوه درمان استاندارد و در مقایسه با آن مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. این کارآزمایی در 19 شهر (24 بیمارستان) و با جمعیت 2500 نفر انجام خواهد شد.

فرانسه اولین کشوری بود که به این کارآزمایی پیوست (22 مارچ 2020) و ایران پنجمین کشور (7 آوریل 2020) تاکنون تا 27 خرداد 99 تعداد 4363 بیمار از 351 بیمارستان و 21 کشور جهان به این مطالعه وارد شده‌اند و با ورود 17 کشور دیگر به این کارآزمایی موافقت شده است. در بین 17 بیمارستانی که بیماران آن تاکنون 30٪ جمعیت مطالعه را در بر دارند 11 بیمارستان از ایران هستند. 20 کشور شرکت‌کننده در این مگاترایال شامل فرانسه، اسپانیا، ایتالیا، کانادا، آلبانیا، نروژ، سوئیس، هندوستان، فیلیپین، اندونزی، پرو، هندوراس، مقدونیه شمالی، بزریل، آرژانتین، لیتوانی، مالزی، لبنان، مصر و عربستان سعودی.

به جز مگاترایال SOLIDARITY تعداد 216 کارآزمایی بالینی در سراسر کشور در حال انجام است که مشخصات آن‌ها در ادامه آمده است. این در حالی است که تعداد کارآزمایی‌هایی بالینی مرتبط در دنیا در حال حاضر 3733 مورد² است.

تعداد کارآزمایی‌های بالینی مصوب بر اساس کمیته اخلاق در پژوهش - به روز شده تا تاریخ 10 تیر 99

نام کمیته اخلاق (دانشگاه)	تعداد RCT	نام کمیته اخلاق (دانشگاه)	تعداد RCT
دانشگاه علوم پزشکی ساوه	2	دانشگاه علوم پزشکی تهران	33
دانشگاه علوم پزشکی اراک	2	دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله	20
دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد	2	دانشگاه علوم پزشکی مشهد	17
دانشگاه علوم پزشکی قم	2	دانشگاه علوم پزشکی تبریز	17

² <https://covid19.trialstracker.net/> accessed July 1, 2020

2	دانشگاه علوم پزشکی بابل	14	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
1	دانشگاه علوم پزشکی جیرفت	13	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی - مسیح دانشوری
2	دانشگاه علوم پزشکی قزوین	13	دانشگاه علوم پزشکی مازندران
1	دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه	11	دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
1	دانشگاه علوم پزشکی جهرم	10	دانشگاه علوم پزشکی ایران
1	دانشگاه علوم پزشکی فسا	8	دانشگاه علوم پزشکی کرمان
1	دانشگاه علوم پزشکی گیلان	7	دانشگاه علوم پزشکی شیراز
1	دانشگاه علوم پزشکی ایلام	6	دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز
1	دانشگاه علوم پزشکی گلستان	4	دانشگاه علوم پزشکی آبادان
1	دانشگاه علوم پزشکی شوشتر	3	دانشگاه علوم پزشکی گناباد
1	موسسه عالی آموزشی و پژوهشی طب انتقال خون	4	دانشگاه علوم پزشکی سمنان
1	دانشگاه علوم پزشکی آزاد اسلامی تهران - داروسازی	4	دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
1	کمیته ملی اخلاق در پژوهش‌های زیست پزشکی	3	دانشگاه علوم پزشکی ارتش
1	مؤسسه ملی توسعه تحقیقات علوم پزشکی ایران	3	دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
217	مجموع	3	دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

فهرست مداخلات در کارآزمایی‌های بالینی مصوب

مداخلات دارویی	مداخلات طب مکمل و جایگزین
ناپروکسن	سپتی مپ (عصاره گیاهان کاسنی، نسترن و گزنه)
هیدروکسی کلروکین	نانومیسسل‌های حاوی کورکومین (سیناکورکومین)
رمدسیویر (Remdesivir)	کروستین
توسیلیزومب (Tocilizumab)	بربرین
اینترفرون بتا-1 بی (IFN β -1b)	کپسول عصاره ابی شیرین بیان
اینترفرون بتا-1 آ (IFN B-1a)	شربت آقطی (Sambucus nigra)
فاوپیرواویر (ساخت دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)	عصاره‌ی آبی میوه مورد
اتانرسپت	شربت اقحوان (بابونه‌ی گاو چشم)
آدالیمومب + اتانرسپت	فراورده طب ایرانی بر پایه زنیان
متفورمین	فلوهرب
متیل پردنیزولون	دمنوش اندام هوایی گاوزبان ایران
پردنیزولون	دمنوش گیاهی از ختمی و شیرین بیان
مینوسیکلین	داروی گیاهی آمله
ایمونوگلوبولین تزریقی (IVIg)	کپسول وایروهرب و شربت فنوگریک
پرفنیدون	نوسکاپین
فورموتروپول استنشاقی	عصاره شیرین بیان
	ماءالشعیر طبی

پودر قارچ گانودرما در تلفیق با متدهای طب سنتی ایرانی	تری فلوپرازین
روغن ارده کنجد	آتورواستاتین
ترکیب گیاهی ایمفلونا	رزوواستاتین
ترکیب گیاهی Zofa	فینگولیمود
فراورده طب ایرانی شامل بخش‌های هوایی گیاه درمنه (Artemisia) و بید (Salix)	لوزارتان
رژیم درمانی ترکیبی شیرین بیان، پونه و گزنه	پنتاگلوبین
چهار فراورده‌ی خوراکی گیاهی (شربت، محلول، جوشانده و کپسول)	اکسی کدون
فراورده طب سنتی بر پایه کتیرا همراه با چاشنی غذایی شربت کلوفان (فراورده طب سنتی ایرانی)	نرمال سالیب (ایریگاسیون بینی)
داروهای گیاهی (اکیناسه و زنجبیل)	متیلن بلو
دهانشویه نیوشا	دی‌متیل فومارات
اسانس آویشن	برم هگزین هیدروکلراید
Stopcivir	اومیفنوویر (آربیدول)
مقطر ترکیبی گیاهی لاریس - هیسوپ	کلشی‌سین
دم‌نوش و قرص انار	گلوکوکورتیکوئید
فراورده سنتی جو و عناب و سیستان و صمغ عربی	تیکوپلاتین
فلوار (داروی مرطوب کننده مخاطی) به فرم تنفسی و خوراکی	Tenofovir
عصاره گریپ‌فروت	داروی آنتی ویروس ANIF1
ال کارنتین	کربنات لیتیوم
سلنیوم	سیتاگلیپتین
ویتامین D3 و قرص N استیل سیستئین	ایورمکتین
ویتامین C	سوفوسبوویر
ویتامین A	لوپیناویر / ریتوناویر
متابولیت ویتامین دی (25OHD)	آتاژاناویر / ریتوناویر
ویتامین‌های A, D, E, C, B	لوامیزول و اسپری فورموترویل + بودزوناید
ملاتونین	آزیترومایسین + پردنیزولون + ناپروکسن + فورمترویل
ملاتونین + ویتامین سی + زینک	آزیترومایسین + کورتیکواستروئید + ناپروکسن
ایمونوفان + ملاتونین	آزیترومایسین + کورتیکواستروئید + ناپروکسن + ان استیل
فراورده هومیوپاتی ایپکاک (Ipecac)	آزیترومایسین + پردنیزولون + ناپروکسن + ویتامین C و D
پاشویه با آب گرم	آزیترومایسین + پردنیزولون + ناپروکسن + لوپیناویر / ریتوناویر
استنشاق بخار آب	مروپنم + لوفلوکساسسین + وانکومایسین + هیدروکسی کلروکین + کپسول Oseltamivir
طب سوزنی چین	هیدروکسی کلروکین + لوپیناویر
سایر مداخلات	هیدروکسی کلروکین + فاویپیراویر
هموپرفیوژن	هیدروکسی کلروکین + لوپیناویر / ریتوناویر
پلاسمای بیماران کرونایی بهبود یافته	هیدروکسی کلروکین + آزیترومایسین + پردنیزولون + ناپروکسن
	هیدروکسی کلروکین + آزیترومایسین
	هیدروکسی کلروکین + آزیترومایسین + ناپروکسن

آفرزیس و پلاسمافرزیس و تعویض پلاسما cold atmospheric plasma Convalescent Plasma سلول‌های بنیادی مزانشیمال سلول‌های کشنده طبیعی NK آلوژن Placental stromal cell پلاسمای بهگرا و محلول غنی از ایمنوگلوبولین سورفکتانت اکسیژناسیون برون تنی تزریق GCSF	هیدروکسی کلروکین + لوپیناویر/ریتوناویر هیدروکسی کلروکین + لوپیناویر/ریتوناویر + ریباویرین سوفوسبوویر / داکلاتاسویر (سوداک) سوفوسبوویر / داکلاتاسویر + ریباویرین سوفوسبویر/لدیپاسویر (Sofosbuvir+Ledipasvir) Sofosbuvir/Velpatasvir Tranilast + ملاتونین کورتیکواستروئید + اسکوربیک اسید + تیامین لوپیناویر/ریتوناویر + اینترفرون بتا 1 بی مهارکننده‌های سیستم رنین-آنژیوتانسین-آلدوسترون

دانشگاه علوم پزشکی تهران (معاونت تحقیقات و فناوری)

1. بررسی اثربخشی و ایمنی اینترفرون بتا-1 ای (IFN β -1a) در درمان عفونت COVID-19
2. بررسی اثربخشی و ایمنی داروی سوفوسبویر/لدیپاسویر در درمان عفونت COVID-19
3. بررسی اثر بخشی مکمل یاری متابولیت ویتامین D (25OHD) در ارتباط با COVID-19 : مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی دو سو کور
4. بررسی اثربخشی تزریق داروی زیرجلدی رسیژن (اینترفرون بتا 1آ 44 میکروگرم) در عفونت با کرونا ویروس 2019 در بیماران مراجعه کننده به بخش اورژانس بیمارستان سینا
5. بررسی اثربخشی و ایمنی اینترفرون بتا-1 بی (IFN β -1b) در درمان عفونت COVID-19
6. بررسی اثربخشی و ایمنی ترکیب دارویی هیدروکسی کلروکین+اسلنتامیویر+لوپیناویر/ریتوناویر یا آتازاناویر در درمان بیماران با عفونت COVID-19
7. بررسی ایمنی و اثربخشی داروی Remdesivir در عفونت ریوی حاد پیشرونده ناشی از COVID-2019.
8. بررسی تاثیر داروی آلتبرل به عنوان یک داروی ضد التهاب و ایمنومدلاتور Anti TNF- α بر روند بیماری در مبتلایان مبتلا به بیماری کووید-19- یک مطالعه کارآزمایی بالینی
9. بررسی تاثیر داروی هیدروکسی کلروکین در پیشگیری از ابتلای کادر درمان بیمارستان آرش و رازی به ویروس covid-19 کارآزمایی بالینی دوسوکور
10. بررسی تاثیر متیل پردنیزولون بر درمان، علایم بالینی و آزمایشگاهی بیماران ایرانی مبتلا به کروناویروس جدید (COVID-19) : مطالعه کارآزمایی بالینی
11. بررسی تاثیر ویتامین C با دوز بالا بر درمان، علایم بالینی و آزمایشگاهی بیماران ایرانی مبتلا به کروناویروس جدید (COVID-19) : مطالعه کارآزمایی بالینی
12. تاثیر کپسول وایروهرپ و شربت فنوگریک برگرفته از طب سنتی ایران بر پیامدهای بالینی و پاراکلینیکی و افزایش بقای بیماران مبتلا به COVID-19 متوسط بستری در مراکز درمانی تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی تهران
13. تاثیر مکمل یاری با ترکیبی تاثیر مکمل یاری با ترکیبی از ویتامین های A, D, E, C, B بر سرعت بهبود بیماران مبتلا به کرونا ویروس بستری در بخش مراقبت های ویژه و کاهش میزان مرگ و میر ناشی از آن
14. تعیین ایمنی و اثر بخشی داروی آزیترومايسين خوراکی در درمان بیماران مبتلا به بیماری کووید-19 بستری در بیمارستان ضیایان تهران: یک مطالعه کارآزمایی بالینی
15. تعیین ایمنی و اثر بخشی ویتامین سی تزریقی در درمان بیماران مبتلا به بیماری کووید-19 با درگیری ریوی مراجعه کننده به بیمارستان امام خمینی (ره) تهران: یک مطالعه کارآزمایی بالینی

16. سلول درمانی با استفاده از سلول‌های بنیادی مزانشیمی در بیماران مبتلا به COVID19، کارآزمایی بالینی فاز یک
17. طراحی سامانه و ثبت اطلاعات بیماران مبتلا به کرونا ویروس (کووید-19) در بیمارستان سینا، دانشگاه علوم پزشکی تهران سال 1399-1398
18. فرمولاسیون دو فرآورده ی خوراکی گیاهی (جوشانده و کپسول) و مطالعه ی اثر آن در بیماران مبتلا به COVID-19 به روش کارآزمایی بالینی
19. کارآزمایی بالینی کنترل شده ی تصادفی آینده نگر برای مقایسه ی اثر درمانی داروی ضد ویروس سووداک (Sofosbuvir/Daclatasvir) با درمان استاندارد مراقبتی در بیماران مبتلا به ویروس کورونا (کووید-19) متوسط تا شدید
20. کلینیکال تریال مقایسه مصرف کنندگان مهارکننده های سیستم رنین-آنژیوتانسین-آلدوسترون با قطع مصرف آن و تعیین پیشامدهای بالینی بیماران مبتلا به بیماری کرونا ویروس-2019 (کووید-19) مراجعه کننده به بیمارستان سینا در سال های 1399-1398
21. مطالعه ایمنی و اثر بخشی داروی SEPTIMEB TM بر روی بیماران مبتلا به COVID 19
22. استفاده از Placental stromal cell در دیسترس حاد تنفسی در بیماران الوده به کرونا ویروس یک مطالعه پایلوت (فاقد کد IRCT)
23. استفاده از مکمل خوراکی ملاتونین و داروی Tranilast در جهت کاهش التهاب و تسریع درمان بیماری COVID-19 (فاقد کد IRCT)
24. بررسی اثربخشی ترکیب دارویی کورتیکواستروئید و اسکوربیک اسید و تیامین در سندرم زجر تنفسی ناشی از کرونا (فاقد کد IRCT)
25. بررسی اثربخشی و ایمنی داروی آدالیمومب و داروی اتانرسپت در بیماران مبتلا به کووید-19 شدید (فاقد کد IRCT)
26. بررسی اثربخشی و ایمنی Umifenovir در درمان عفونت COVID-19 در بیماران مراجعه کننده به مجتمع بیمارستانی امام خمینی تهران (فاقد کد IRCT)
27. ارزیابی اثربخشی و ایمنی داروی اومیفنوویر در درمان بیماران مبتلا به بیماری کرونا ویروس 2019 (کووید-19): یک کارآزمایی بالینی تصادفی (فاقد کد IRCT)
28. بررسی اثربخشی مصرف داروی هیدروکسی کلروکین به صورت پروفیلاکسی بر بروز و شدت عفونت COVID-19 در عمل جراحی انجام شده در بیمارستان امام خمینی (ره) در مقایسه با گروه کنترل (فاقد کد IRCT)
29. بررسی تاثیر ایریگاسیون بینی با نرمال سالین در کاهش لود ویروسی بیماران مبتلا به COVID-19 (فاقد کد IRCT)
30. بررسی تاثیر پردنیزولون بر درمان، علایم بالینی و آزمایشگاهی بیماران ایرانی مبتلا به کرونا ویروس جدید (COVID-19) : مطالعه کارآزمایی بالینی (فاقد کد IRCT)
31. بررسی تاثیر رزواستاتین moderate intensity بر پروگنوز بیماران COVID-19 مراجعه کننده به بیمارستان امام خمینی از فروردین تا اردیبهشت 99 (فاقد کد IRCT)
32. بررسی تاثیر مصرف ناپروکسن در درمان بیماران COVID-19 (فاقد کد IRCT)
33. مطالعه بالینی فاز 1 و 2، جهت ارزیابی ایمنی و کارایی سلول‌های کشنده طبیعی NK آلوژن در درمان بیماران مبتلا به پنومونی به دلیل آلودگی به Covid-19 به صورت مداخله گر، دو سو کور، تصادفی، برچسب باز (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله

1. استفاده از پلاسمای بیماران کرونایی بهبود یافته در درمان مبتلایان به کووید-19
2. بررسی اثر بخشی اسپری PHR در بهبود مشکلات ریوی بیماران COVID-19
3. بررسی اثر ترکیب گیاهی ایمفلونا بر بهبود علایم بیماران مبتلا به کووید-19 مراجعه کننده به بیمارستان بقیه الله (عج)

4. بررسی ایمنی و اثربخشی دو رژیم درمانی هیدروکسی کلروکین، آزیترومايسين، ناپروکسن، پردنیزولون و هیدروکسی کلروکین آزیترومايسين، ناپروکسن در مقایسه با رژیم درمانی هیدروکسی کلروکین کلتر + بر میزان نیاز به دریافت مراقبت های ویژه در بیماران بستری مبتلا به پنومونی کووید 19 ؛ یک مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی شده چند مرکزی، دو گروه موازی، کورنشده
5. بررسی ایمنی و اثربخشی رژیم دارویی هیدروکسی کلروکین + فلوپیرواوير در مقایسه با هیدروکسی کلروکین + کلتر + بر روی نیاز به درمان در بخش مراقبت های ویژه در بیماران بستری مبتلا به کوید-19؛ یک مطالعه تصادفی شده، چند مرکزی، دو گروه موازی، کورنشده
6. بررسی تاثیرات ازن درمانی بر روی بیماران مبتلا به کووید 19
7. بررسی کارایی و سلامت کپسول آرییدول در کنترل علائم بیماران مبتلا به کووید-19
8. بررسی مقایسه ای بین دو روش حمایتی تراکئوستومی زودرس و انتوباسیون دهانی در بیماران نیازمند تنفس با دستگاه ونتیلاتور مبتلا به بیماری کووید-19
9. کارآیی ترکیب گیاهی Zofa در کاهش علائم بیماری کووید - 19
10. مطالعه فاز یک بالینی استفاده از سلول های بنیادی مزانشیمال در کاهش عوارض و افزایش روند بهبودی پنومونی بیماران آلوده شده به کووید- 19
11. بررسی کارایی و سلامتی دهانشویه نیوشا در کنترل علائم بیماران مبتلا به کووید19
12. اثربخشی رژیم درمانی ترکیبی شیرین بیان، پونه و گزنه در بیماران کووید-19 (فاقد کد IRCT)
13. اثربخشی رژیم درمانی سه دارویی آزیترومايسين، پردنیزولون و ناپروکسن در مقایسه همین رژیم دارویی به همراه فورمتروپول در بیماران مبتلا به کووید 19 (فاقد کد IRCT)
14. اثربخشی رژیم درمانی سه دارویی آزیترومايسين، کروتیکو استروید و ناپروکسن در مقایسه با درمان داروهای ذکر شده به همراه ان استیل در بیماران مبتلا به کووید19 (فاقد کد IRCT)
15. اثر بخشی رژیم درمانی چهار دارویی آزیترومايسين، پردنیزولون، ناپروکسن و کلتر + در مقایسه با درمان پروتکل کشوری (مروپنم، لوفلوکساسین، وانکومايسين، هیدروکسی کلروکین و کپسول Oseltamivir) در بیماران کووید-19: یک کارآزمایی بالینی (فاقد کد IRCT)
16. اثربخشی رژیم درمانی سه دارویی آزیترومايسين، کورتیکواستروئید و ناپروکسن در مقایسه با همین رژیم درمانی به همراه ساپلمنت های ویتامین C و D در بیماران مبتلا به کووید 19 : یک کارآزمایی بالینی (فاقد کد IRCT)
17. ارزیابی اثربخشی داروهای ایمونوفان و ملاتونین در بهبود وضعیت بالینی و شاخص های پاراکلینیک بیماران مبتلا به کووید 19 (فاقد کد IRCT)
18. بررسی اثر درمانی رژیم درمانی چهار دارویی آزیترومايسين، پردنیزولون، ناپروکسن و کلتر + در مقایسه با همین رژیم درمانی بدون کلتر + در بیماران مبتلا به COVID-19 یک کارآزمایی بالینی (فاقد کد IRCT)
19. بررسی اثر فراورده طب ایرانی شامل بخش های هوایی گیاه درمنه (Artemisia) و بید (Salix) در بهبود علائم بیماران کووید-19 (فاقد کد IRCT)
20. مقایسه ایمنی و اثربخشی پروتکل درمانی چهاردارویی (هیدروکسی کلروکین، آزیترومايسين، پردنیزولون، ناپروکسن) و سه دارویی (هیدروکسی کلروکین، آزیترومايسين، پردنیزولون) با پروتکل دو دارویی (هیدروکسی کلروکین و آزیترومايسين) بر

میزان بستری در بیماران سرپایی مبتلا به پنومونی کووید 19؛ یک مطالعه تصادفی شده، چند مرکزی، سه گروه موازی، کورنشده (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

1. ارزیابی تاثیر پروتکل تجویز داروی ایمونوگلوبولین وریدی یا IVIg قبل از ورود بیمار به فاز اینتوبه در بیماران با علایم شدید COVID-19 که پروتکل استاندارد 3 دارویی (هیدروکسی کلروکین/کلروکین + لوپیناویر/یتوناویر ریباویرین) برای آنها مثبت ارزیابی نشده است
2. بررسی اثر ترکیب گیاهی «فلوهرب» بر علایم کلینیکی و پاراکلینیکی بیماران قویا مشکوک به کرونا: یک کارآزمایی بالینی کنترل دار تصادفی شده
3. بررسی تاثیر تجویز پلاسمای مبتلایان COVID-19 بهبود یافته در بیماران مبتلا به سندرم دیسترس حاد تنفسی ناشی از بیماری COVID-19
4. بررسی تاثیر مصرف هیدروکسی کلرکین بر پیشگیری از ابتلا به COVID-19 در بیماران مبتلا به سرطان در حال درمان
5. بررسی تاثیر نانومیسلهای حاوی کورکومین (سیناکورکومین) به عنوان مکمل درمانی در تسریع بهبودی بیماران مبتلا به COVID-19 با شدت خفیف تا متوسط در شهرستان مشهد: کارآزمایی باز - غیر تصادفی
6. کارآزمایی بالینی اثر برترین در درمان بیماران مبتلا به کرونا ویروس 2019
7. کارآزمایی بالینی اثر صمغ آغوزه در بیماران مبتلا به کووید 19
8. کارآزمایی بالینی اثر کروتستین در درمان بیماران مبتلا به کرونا ویروس 2019
9. کارآزمایی بالینی اثر مینوسیکلین در درمان بیماران مبتلا به کرونا ویروس 2019 (کووید-19)
10. کارآزمایی بالینی تصادفی دو سو کورجهت ارزیابی اثر کپسول عصاره ابی شیرین بیان در درمان بیماران سرپایی مبتلا به کرونا ویروس
11. کارآزمایی بالینی تصادفی دو سویه ناآگاه اثر شربت آقطی (*Sambucus nigra*) در درمان بیماران مبتلا به کرونا ویروس 2019
12. بررسی اثر مکملیاری ال کارنیتین بر میزان مرگ و میر و پیامدهای بالینی بیماران مبتلا به کرونا ویروس (nCov-2019) بستری در بخش مراقبت های ویژه (فاقد کد IRCT)
13. کارآزمایی بالینی اثر کربنات لیتیوم در درمان بیماران مبتلا به کرونا ویروس 2019 (کووید-19) (فاقد کد IRCT)
14. ارزیابی تاثیر رژیم 2 دارویی هیدروکسی کلروکین امی فنوویر (اربیدول) در مقایسه با هیدروکسی کلروکین بر روی میزان مرگ و میر بیماران بستری با علایم متوسط درگیر با COVID-19: یک مطالعه مداخله ای غیر تصادفی در بیمارستان امام رضا (ع) مشهد (فاقد کد IRCT)
15. ارزیابی اثربخشی قرص colchicine بعنوان درمان کمکی در بیماران خفیف - متوسط مبتلا به COVID-19 مراجعه کننده به بیمارستان قائم مشهد: یک کارآزمایی بالینی دو سوکور تصادفی کنترل شده با پلاسبو (فاقد کد IRCT)
16. بررسی اثر طب سوزنی چینی بر بیماران قویا مشکوک به کرونا: یک کارآزمایی بالینی کنترل دار تصادفی شده (فاقد کد IRCT)

17. بررسی تاثیر نرم افزار خودمراقبتی بر سنجه های روانی در بیماران مبتلا به کووید-19 بستری در بیمارستانهای معین دانشگاه علوم پزشکی مشهد: یک کارآزمایی بالینی تصادفی شده (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

1. اثر ایمونوگلوبولین داخل وریدی جهت درمان طوفان سیتوکین ناشی از کرونا ویروس
2. اثر داروی برم هگزین هیدروکلراید بر بهبود سیر علائم بالینی و سرانجام مبتلایان به عفونت ناشی از کروناویروس
3. اثر فینگولیمود در درمان طوفان سیتوکینی ناشی از کروناویروس
4. اثر کاموستات مسیلات بر بهبود بالینی و سرانجام مبتلایان به پنومونی ناشی از کروناویروس 2019
5. بررسی اثر ویتامین A بر علائم تنفسی و مدت زمان بستری در بیماران مبتلا به COVID-19: مطالعه ی مداخله ای پایلوت
6. بررسی اثرات مکمل نانوکوکومین بر کاهش التهاب و مرگ و میر بیماران مبتلا به کرونا ویروس 2019 بستری در بخش ICU بیمارستان امام رضا (ع) تبریز
7. بررسی تاثیر داروی لوذارتان در بیماران مبتلا به بیماری کرونا ویروس 2019
8. پروفیلاکسی پروسپکتیو هیدروکسی کلروکین بعد از مواجهه از ابتلا به COVID-19: یک کارآزمایی بالینی تصادفی دوسوکور
9. تاثیر ترانسفوزیون پلاسمای افراد بهبود یافته مبتلا به COVID-19 در درمان نارسایی تنفسی بیماران مبتلا به این بیماری
10. تاثیر مهار کننده IL-6 (Tocilizumab) در پیش آگهی بیماران covid-19 با نارسایی حاد تنفسی بستری در بیمارستان امام رضا تبریز
11. تعیین میزان اثر فراورده های طب ایرانی بر علایم بالینی و آزمایشگاهی بیماران مبتلا یا مشکوک به Covid-19
12. درمان طوفان سیتوکینی ناشی از کووید-19 با استفاده از فیلتر هموپرفیوژن HA330
13. مطالعه تاثیر داروی متفورمین روی نرخ بقا و سرعت بهبودی بیماران بستری مبتلا به کووید-19
14. مطالعه تاثیر داروی متفورمین روی نرخ بقا و سرعت بهبودی بیماران سرپایی مبتلا به کووید-19
15. تزریق سرم فراوری شده مشتق از سرم بیماران مبتلا به کووید-19 اتولوگ در کیفیت کاهش التهاب و عوارض ریوی (فاقد کد IRCT)
16. بررسی اثربخشی مقطر ترکیبی گیاهی لاریس - هیسوپ بر بهبود علایم کلینیکی و پاراکلینیکی در بیماران بستری مبتلا به COVID-19: کارآزمایی بالینی تصادفی کنترل شده (فاقد کد IRCT)
17. تاثیر مقطر ترکیبی گیاهی لاریس-توکریوم پولیوم و لاریس-هیسوپ بر پیشگیری از بروز بیماری کرونا در افراد پر خطر مواجهه یافته با ویروس کرونا: کارآزمایی تصادفی در عرصه (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

1. ارزیابی تأثیر پاشویه با آب گرم در کنترل علائم بیماران بستری مبتلا به COVID-19 و تسریع روند بهبودی
2. بررسی اثربخشی و ایمنی تجویز داروی هیدروکسی کلروکین Hydroxychloroquine در پیشگیری از ابتلا به COVID-19 بعد از مواجهه با بیماران مبتلا به COVID-19 بر اساس یافته های بالینی: یک مطالعه کارآزمایی بالینی آینده نگر با گروه کنترل

3. بررسی اثربخشی و عوارض درمان سوفوسبوویر در درمان بیماران مبتلا به سندرم حاد تنفسی شدید کووید-19
4. بررسی ایمنی و اثربخشی تجویز فاویپیراویر ساخت دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در مقایسه با لوپیناویر-ریتوناویر در بیماران مبتلا به COVID-19
5. بررسی اثر درمانی هدفمند داروی اینترفرون بتا یک آ در مقایسه با اینترفرون بتا یک ب و نیز رژیم درمانی رایج در بیماران مبتلا به کووید-19 متوسط تا شدید: یک کارآزمایی بالینی (فاقد کد IRCT)
6. بررسی اثرات تجویز پرفنیدون بر فیبروز ریوی ناشی از پنومونی ناشی از ویروس کرونا COVID-19 (فاقد کد IRCT)
7. بررسی اثربخشی و ایمنی داروی آدالیمومب و داروی اتانرسپت در بیماران مبتلا به COVID-19 شدید (فاقد کد IRCT)
8. بررسی تاثیر سورفکتانت بر روی پیامد بالینی بیماران مبتلا به کووید 19 تحت تنفس مکانیکی (فاقد کد IRCT)
9. بررسی اثربخشی و هم افزایی عصاره گریپ فروت در درمان دارویی بیماری COVID-19 (فاقد کد IRCT)
10. بررسی اثربخشی و ایمنی تجویز اومیفنوویر (آربیدول) در مقایسه با لوپیناویر-ریتوناویر (کلترا) در بیماران مبتلا به COVID-19 (فاقد کد IRCT)
11. مطالعه کارآزمایی بالینی بررسی اثر پیوند سلول های بنیادی مزانشیمال (MSCs) مشتق از بند ناف از نظر ایمنی و کارایی در درمان عوارض ناشی از کرونا ویروس جدید در انسان (فاقد کد IRCT)
12. بررسی اثربخشی و ایمنی رژیم دارویی فاویپیراویر هیدروکسی کلروکین در مقایسه با هیدروکسی کلروکین در بیماران بستری مبتلا به کووید-19 (فاقد کد IRCT)
13. بررسی اثربخشی و ایمنی تجویز داروی هیدروکسی کلروکین Hydroxychloroquine در پیشگیری از ابتلا به COVID-19 بعد از مواجهه با بیماران مبتلا به COVID-19 بر اساس یافته های آزمایشگاهی: یک مطالعه کارآزمایی بالینی آینده نگر با گروه کنترل (فاقد کد IRCT)
14. بررسی ایمنی و اثربخشی دو رژیم درمانی "هیدروکسی کلروکین + آزیترومايسين + ناپروکسن + پردنیزولون" و "هیدروکسی کلروکین + آزیترومايسين + ناپروکسن" در مقایسه با رژیم درمانی "هیدروکسی کلروکین + لوپیناویر/روتاناویر" بر میزان نیاز به دریافت مراقبت های ویژه در بیماران بستری مبتلا به کووید 19 ؛ یک مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی شده چند مرکزی، سه گروه موازی، کورنشده (فاقد کد IRCT)

مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی سل و بیماری های ریوی مسیح دانشوری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

1. بررسی اثربخشی و ایمنی تجویز داروی توسیلیزومب (Tocilizumab) در بیماران مبتلا به کورونا ویروس COVID-19
2. بررسی اثر داروی سیتاگلیپتین Sitagliptin در کنترل و بهبود بیماران مبتلا به بیماری COVID-19
3. بررسی اثربخشی و ایمنی داروی کلشی سین در ترکیب با درمان استاندارد در بیماران مبتلا به کووید-19: یک کارآزمایی بالینی (فاقد کد IRCT)
4. آفرزیس و پلاسمافرزیس و تعویض پلاسما: مفید در بیماران کووید -19 (فاقد کد IRCT)
5. بررسی اثرات درمانی و عوارض جانبی تجویز اینترفرون بتا 1-آ به صورت زیرجلدی در بیماران مبتلا به کورونا ویروس جدید (COVID-19) (فاقد کد IRCT)
6. تاثیر پنتاگلوبین در درمان بیماران بدحال مبتلا به COVID-19 (فاقد کد IRCT)
7. بررسی اثربخشی داروی فورمترول استنشاقی در بهبود سیر بیماری در بیماران سرپایی مبتلا به کرونا COVID-19 (فاقد کد IRCT)

8. بررسی اثرات تجویز اکسی کدون بر کنترل درد در بیماران مبتلا به ویروس کرونا COVID-19 (فاقد کد IRCT)
9. تاثیر پوزیشن پرون در بیماران COVID-19 تحت ونتیلاسیون های متفاوت: یک مطالعه چند مرکزی (فاقد کد IRCT)
10. بررسی اثرات درمانی هموپیوژن در بیماران مبتلا به سندرم زجر تنفسی ناشی از ویروس COVID-19 (فاقد کد IRCT)
11. بررسی اثرات اکسیژناسیون برون تنی در بیماران مبتلا به سندرم زجر تنفسی ناشی از ویروس COVID-19 (فاقد کد IRCT)
12. استفاده از cold atmospheric plasma بر روی آپوپتوز و insitu immunomodulation سلولهای اپیتلیال ریه مبتلا به COVID-19 (فاقد کد IRCT)
13. بررسی اثربخشی و عوارض کورتیکواستروئید سیستمیک low dose در بیماران پنومونی شدید covid 19_ (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی مازندران

1. ارزیابی اثربخشی و ایمنی رژیم ترکیبی سووداک (سوفوسبوویر+داکلاتاسویر) به همراه ریباویرین و مقایسه ی آن با رژیم استاندارد سه و چهار دارویی در بیماران بستری با تشخیص قطعی کووید 19 (مطالعه ی دوسوکور تصادفی شده)
2. ارزیابی اثربخشی و ایمنی رژیم ترکیبی لوپیناویر/ریتوناویر و اینترفرون بتا 1 بی در بیماران مبتلا به کوید 19
3. بررسی اثر آتورواستاتین در یافته های بالینی و آزمایشگاهی بیماران COVID-19 بستری در بیمارستان ریفرال رازی در استان مازندران: یک مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی
4. بررسی اثر داروی فبوکسوستات بر روی کاهش عوارض ریوی ناشی از بیماری کوید 19 در بیماران مبتلا: کارآزمایی بالینی
5. بررسی اثر داروی گیاهی حاوی ستر، هوفاریقون و رازیانه بر روی کاهش عوارض ریوی ناشی از بیماری کوید 19 در بیماران مبتلا: کارآزمایی بالینی
6. بررسی اضافه نمودن ملاتونین به درمان معمول بروی نتایج درمانی و کیفیت خواب بیماران کوید 19
7. تاثیر اضافه نمودن سووداک (داکلاتاسویر / سوفوسبویر) به درمان سرپایی بیماران مبتلا به کرونا ویروس 2019: مطالعه کارآزمایی بالینی
8. ارزیابی اثربخشی سلنیوم به عنوان یک ایمونومدولاتور در رژیم دارویی بیماران کووید-19 (فاقد کد IRCT)
9. بررسی اثر پلاسمای بهبود یافته بر پیامد بیماران مبتلا به COVID-19 بستری در ICU: یک مطالعه کارآزمایی بالینی (فاقد کد IRCT)
10. اثر استفاده خوراکی از پودر قارچ گانودرما در تلفیق با متد های طب سنتی ایرانی بر روند بهبودی بیماران مبتلا به کرونا ویروس covid19 (فاقد کد IRCT)
11. ارزیابی اثربخشی Dimethyl Fumarate در درمان بیماران مبتلا به COVID-19 (فاقد کد IRCT)
12. بررسی اثربخشی داروی آنتی ویروس ANIF1 در بیماران مبتلا به COVID-19: یک مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی (فاقد کد IRCT)
13. بررسی اثربخشی و ایمنی شربت Stopcivir بر علایم بالینی بیماران سر پای مبتلا به COVID-19 (فاقد کد IRCT)
- 14.

1. بررسی اثر درمانی و پروفیلاکتیک هیدروکسی کلروکین بر پیشگیری، کاهش تظاهرات و مرگ و میر ناشی از بیماری Covid-19 در شهرستان اردستان در سه ماه اول سال 1399 (فاقد کد IRCT)
2. بررسی اثر مائه‌الشعیر طبی (فرآورده‌ای از طب سنتی ایران) بر تب بیماران مبتلا به COVID-19 (فاقد کد IRCT)
3. بررسی تاثیر استفاده از فلوار (داروی مرطوب کننده مخاطی) به فرم تنفسی بر پیش گیری از ابتلا به عفونت تنفسی ناشی از کرونا ویروس 19 در کارکنان بخش سلامت بیمارستانهای خورشید، عیسی بن مریم (ع) ، امین و الزهرا (س) (فاقد کد IRCT)
4. بررسی تاثیر استفاده از فلوار به فرم خوراکی بر بهبود یا کاهش علائم ابتلا به پنومونی ناشی از COVID-19 در بیماران بستری شده در مراکز درمانی خورشید، امین، عیسی بن مریم (ع) (فاقد کد IRCT)
5. بررسی تاثیر استفاده از فلوار به فرم خوراکی بر بهبود یا کاهش علائم و شاخصهای ابتلا به SARS-COV2 و نیز بروز و شدت عوارض آن در بیماران بستری ICU در مراکز درمانی خورشید، امین و عیسی بن مریم (ع) (فاقد کد IRCT)
6. بررسی تاثیر هیدروکسی کلروکین در پیشگیری از عفونت SARS-COV2 در پرسنل در معرض خطر (فاقد کد IRCT)
7. بررسی وضعیت نهایی بیماران استفاده کننده از هموفیوژن با فیلتر برداشت کننده سایتوکینهای التهابی در بیماران با نارسایی تنفسی ناشی از بیماری کرونا (فاقد کد IRCT)
8. بررسی اثرات تزریق پلاسمای بیماران بهبود یافته از بیماری COVID19 بر شاخصهای بهبودی و مورتالیتی بیماران بدحال مبتلا به COVID19 و مقایسه با گروه کنترل: کارآزمایی بالینی کنترل شده (فاقد کد IRCT)
9. تالیدوماید در درمان پنومونی ناشی از COVID19 با شدت متوسط: مطالعه کارآزمایی بالینی (فاقد کد IRCT)
10. بررسی اثر مکملیاری با کورکومین-پیپرین بر طول مدت بیماری، شدت و علائم بالینی و فاکتورهای التهابی در بیماران مبتلا به ویروس کرونا: یک مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی شده دوسوی کور و کنترل شده با دارونما (فاقد کد IRCT)
11. بررسی اثر بخشی و ایمن بودن داروی تالیدومید در پنومونی ناشی از COVID19 شدید : مطالعه کارآزمایی بالینی (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی ایران

1. بررسی اثر داروی تیکوپلاتین به عنوان درمان دارویی جدید در بیماران مبتلا به کرونا ویروس :یک کارآزمایی بالینی تصادفی
2. بررسی ایمنی و اثربخشی رژیم دارویی هیدروکسی کلروکین فاویپیراویل در مقایسه با هیدروکسی کلروکین کلترا بر روی نیاز به درمان در بخش مراقبت های ویژه در بیماران بستری مبتلا به کوید-19؛ یک مطالعه تصادفی شده، چند مرکزی، دو گروه موازی، کور نشده
3. بررسی تاثیر داروی آرییدول در درمان بیماران بستری مبتلا به COVID-19 : یک کارآزمایی بالینی تصادفی شده
4. پیشگیری از بیماری COVID-19 بعد از تماس با بیمار مبتلا به ویروس کرونا با استفاده از هیدروکسی کلروکین در سطح جامعه
5. فرمولاسیون دو فرآورده ی خوراکی طبیعی (شربت و محلول) و ارزیابی اثر آن در بیماران مبتلا به COVID-19 به روش کارآزمایی بالینی
6. مطالعه کارآزمایی بالینی 2 سو کور تعیین اثربخشی فراورده هومیوپاتی ایپکاک (Ipecac) در کنترل تظاهرات بالینی بیماری کوید 19

7. مطالعه کارآزمایی بالینی بررسی اثر پیوند سلول های بنیادی مزانشیمال (MSCs) مشتق از بند ناف از نظر ایمنی و کارایی در درمان عوارض ناشی از کرونا ویروس جدید در انسان
8. بررسی اثر درمانی گلوکوکورتیکوئید و آموزش بویایی در بیماران مبتلا به کووید 19 با اختلال بویایی (فاقد کد IRCT)
9. بررسی نقش داروی ناپروکسن بعنوان درمان کمکی همراه با درمانهای استاندارد و اثر بخشی آن در بهبود زودرس و کاهش میزان مرگ و میر بیماران COVID-19 (فاقد کد IRCT)
10. بررسی کارایی و ایمنی اثر پیوند سلول های بنیادی مزانشیمال مشتق از بند ناف در درمان کووید 19 (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

1. بررسی تاثیر پروتکل درمانی طب سنتی شامل فراورده طب سنتی بر پایه کتیرا همراه با چاشنی غذایی بر روی بهبود علائم بیماران مبتلا به کرونا (COVID 19) تحت درمان با پروتکل مرسوم در بیمارستان های شهر کرمان
2. بررسی تاثیر تزریق داخل وریدی سلول های بنیادی مزانشیمی پالپ دندان در درمان بیماران مبتلا به پنومونی ناشی از ویروس کووید 19
3. بررسی تاثیر تجویز تری گلیسرید با زنجیره متوسط خوراکی بر پیش آگهی و سیر بیماری در بیماران سرپایی مظنون به بیماری کورونا ویروس 19 در مراجعین به مراکز درمانی کرمان
4. بررسی تاثیر مداخلات روانشناختی بر سلامت روان پرسنل بهداشتی-درمانی شاغل در بیمارستانها و درمانگاه های مرجع دانشگاه علوم پزشکی کرمان در دوره شیوع کرونا ویروس
5. بررسی تاثیر عصاره آبی میوه گیاه مورد در درمان بیماران سرپایی مظنون به ابتلا به ویروس کرونا. (COVID_19)
6. بررسی تاثیر فراورده سنتی جو و عناب و سپستان و صمغ عربی در درمان بیماران سرپایی مظنون به ابتلا به ویروس کرونا (COVID_19)
7. طراحی و ساخت واکسنهای حامل و ساب یونیت ویروس COVID-19 بر پایه تک یاخته لیشمانیا مازور تضعیف شده و بررسی عدم بیماریزایی و ایمنی و آنیمون و انجام کارآزمایی بالینی فاز I برای تعیین عدم بیماریزایی و ایمنی و آنیمون واکسن در افراد داوطلب (فاقد کد IRCT)
8. مطالعه اثربخشی فراورده گیاهی طب سنتی ایران (کپسول) در بیماران مبتلا به ویروس کورونا COVID-19 به روش کارآزمایی بالینی (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

1. بررسی اثر پلاسما بیماران بهبود یافته از COVID-19 (فاقد کد IRCT)
2. بررسی اثر بخشی دمنوش اندام هوایی گاوزبان ایران در کنترل علائم خفیف تا متوسط ظاهری بیماری کووید 19، یک مطالعه بالینی (فاقد کد IRCT)
3. Evaluation of Administration of Methylprednisolone as a Therapeutic Option in the Novel Coronavirus: A Randomized Controlled Study (فاقد کد IRCT)
4. بررسی تاثیر برنامه مشاوره ای مجازی بر شاخص های فیزیولوژیک، استرس، اضطراب و افسردگی تیم درمانی مراقبت کننده از بیماران مبتلا به کووید 19 (فاقد کد IRCT)

5. بررسی تاثیر مداخلات روانی-آموزشی به روش چند رسانه ای و پیگیری تلفنی بر میزان استرس ادراک شده و تاب‌آوری بیماران مبتلا به بیماری کرونا بستری شده در بیمارستان های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شیراز (فاقد کد IRCT)
6. بررسی اثر بخشی مکمل یاری متابولیت ویتامین D (25OHD) در ارتباط با COVID-19: مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی دو سو کور (فاقد کد IRCT)
7. تاثیر متیلن تاثیر متیلن بلو بر عملکرد تنفسی بیماران با تشخیص قطعی ابتلا به کرونا ویروس بر عملکرد تنفسی بیماران با تشخیص قطعی ابتلا به کرونا ویروس (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

1. ارزیابی اثر درمانی داروی گیاهی آمله بر بیماران مبتلا به عفونت کرونا ویروس 2019، یک مطالعه دو سویه کور بالینی
2. ارزیابی اثر درمانی دمنوش گیاهی از ختمی و شیرین بیان بر بیماران مبتلا به عفونت کرونا ویروس 2019، یک مطالعه دو سویه کور بالینی
3. بررسی تاثیر Tranilast در میزان اثربخشی رژیم دارویی ضد ویروسی در درمان بیماران مبتلا به فرم شدید COVID19
4. بررسی تاثیر ناپروکسن بر میزان IFN- γ ، IL-6، IL-1، $TGF\beta$ و $TNF-\alpha$ در بیماران مبتلا به COVID-19 (فاقد کد IRCT)
5. مقایسه اثر درمانی پلاسمای بهگرا و محلول غنی از ایمنوگلوبولین مشتق از پلاسمای بهگرا بر روی بیماران مبتلا به کروناویروس 2019: یک کارآزمایی بالینی
6. مطالعه کارآزمایی بالینی بررسی تاثیر درمانی داروی ضد ویروسی Tenofovir در کنار رژیم دارویی Kaletra و Chloroquine در درمان بیماران کرونا ویروس 2019 (COVID-19) (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی آبادان

1. بررسی مقایسه تجویز ویتامین D3 و قرص N استیل سیستئین در بیماران کرونا مثبت بیمارستان آیت الله طالقانی آبادان و تاثیر آنها بر روند بهبودی بیماران
2. مقایسه تاثیر سوفوسبوویر + داکلاتاسویر (سوداک) و ریباویرین در بیماران کرونا مثبت با علائم شدید
3. بررسی تاثیر ناپروکسن در روند بهبودی بیماران کرونا مثبت
4. بررسی مقایسه اثربخشی ویتامین C در بیماران مشکوک به کرونا COVID 19 و روند بهبودی در دانشکده علوم پزشکی آبادان

دانشگاه علوم پزشکی سمنان

1. بررسی اثر مکمل یاری آلگومد، دمنوش پونه، بابونه، پنیرک و ختمی بر شدت و پیامدهای بیماری کرونا ویروس COVID-19
2. مطالعه اثر بخشی داروی ملاتونین ، ویتامین سی و زینک در بیماران مبتلا به کوید 19 بستری در بخش مراقبتهای ویژه بیمارستان کوثر سمنان
3. بررسی اثرات درمانی CP) Convalescent Plasma (حاصل از بهبودیافتگان از بیماری کرونا در بهبود وضعیت بیماران بستری

4. بررسی اثر تزریق GCSF در بهبود بیماران مبتلا به کرونا با لنفوپنی زیر 1000 بستری در بیمارستان کوثر: یک کارآزمایی بالینی تصادفی شده (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی گناباد

1. بررسی میزان اثربخشی ایمونوگلوبولین تزریقی (IVIG) در مقایسه با قرص کلتر (لوپیناویر/ریتوناویر) در بهبود بیماران مبتلا به عفونت حاد تنفسی: COVID-19 یک مطالعه کارآزمایی بالینی (فاقد کد IRCT)
2. بررسی تاثیر فرآورده طبیعی روغن ارده کنجد بر پایه طب ایرانی بر علائم بالینی بیماران مشکوک به ابتلای کووید-19 (فاقد کد IRCT)
3. ارزیابی اثربخشی قرص ملاتونین بعنوان درمان کمکی در بیماران مبتلا به COVID-19: یک کارآزمایی بالینی دو سوکور تصادفی کنترل شده با پلاسبو (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

1. مقایسه اثر بخشی و ایمنی افزودن داروی Sofosbuvir/Velpatasvir به رژیم درمانی استاندارد در مبتلایان به COVID-19
2. مقایسه اثر بخشی و سلامت افزودن داروهای "Lithium، Sofosbuvir-Daclatasvir" و "Trifluoprazine" به درمان سرپایی استاندارد در مبتلایان به COVID-19
3. تأثیر استنشاق بخار آب بر شدت علائم بیماری در بیماران مبتلا به کووید 19 (فاقد کد IRCT)
4. بررسی اثربخشی کورکومین در بهبود بیماران سندروم حاد تنفسی ناشی از کوید-19 (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران

1. کارآزمایی بالینی تاثیر دو رژیم درمانی بر روی پیامد بالینی، پاراکلینیک و میزان بقاء بیماران مبتلا به COVID-19 بستری در سه مرکز دانشگاهی در تهران: درمان استاندارد معرفی شده از سوی وزارت بهداشت، درمان استاندارد توام با عصاره دارویی برپایه شیرین بیان
2. مطالعه بالینی تصادفی، دارای گروه کنترل موازی و چند مرکزی به منظور بررسی اثربخشی و ایمنی استفاده از پلاسمای افراد بهبود یافته در درمان بیماران مبتلا به covid-19
3. بررسی اثربخشی تجویز پالس کورتون در درمان بیماران دچار نارسایی حاد تنفسی ناشی از کووید 19

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

1. ارزیابی تاثیر تری فلوپرازین در درمان بیماران با عفونت COVID-19 تایید شده: کارآزمایی بالینی تصادفی برچسب باز
2. مقایسه تاثیر ایمونوگلوبولین داخل وریدی و پلاسمای افراد بهبود یافته در بهبود و وضعیت مبتلایان به کووید-19: یک مطالعه کارآزمایی بالینی شاهد دار

3. تاثیر تری فلوپرازین در درمان بیمارانی که عفونت COVID-19 در آن ها تایید شده است: کارآزمایی بالینی تصادفی، دو سوکور، پلاسبو-کنترل (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

1. بررسی ایمنی و اثربخشی رژیم دارویی هیدروکسی کلروکین + فلوپیروایر در مقایسه با هیدروکسی کلروکین + کلترا در بیماران بستری مبتلا به کوید-19
2. بررسی تاثیر شربت کلوفان (فرآورده طب سنتی ایرانی) برتظاهرات ریوی، سایر علائم بالینی و آزمایشگاهی بیماران مبتلا یا مشکوک به COVID-19
3. بررسی تاثیر استفاده از Convalescent Plasma Therapy در پیامد بیماری بیماران مبتلا به COVID-19 بستری در بیمارستان امام خمینی اردبیل: یک کارآزمایی بالینی (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی ساوه

1. بررسی اثرات داروهای گیاهی (اکیناسه و زنجبیل) بر بهبود علائم بالینی و بستری شدن در بیماران سرپایی مشکوک به کووید 19
2. مقایسه اثربخشی درمان استاندارد با درمان استاندارد توام با ویتامین A در درمان بیماران مبتلا به کووید 19

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

1. بررسی اثر دم نوش انار در بهبود علائم بیماران COVID-19 بستری در بیمارستان هاجر شهرکرد: مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی دو سو کور (فاقد کد IRCT)
2. بررسی اثربخشی قرص انار به عنوان مکمل در درمان بیماران مبتلا به کروناویروس بستری شده در بیمارستان های استان چهارمحال و بختیاری (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی بابل

1. تعیین اثربخشی هموفیوژن در بیماران مبتلا به ویروس کرونا COVID-19 بستری در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی بابل (فاقد کد IRCT)
2. مقایسه اثر بخشی ترکیب داروی کلترا وهیدروکسی کلروکین با ترکیب داروی آرییدول همراه با هیدروکسی کلروکین در درمان بیماران مبتلا به کرونا (COVID-19) در بیماران بستری در بیمارستان آیت اله روحانی بابل (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی قم

1. مقایسه ی اثربخشی شربت اقحوان (بابونه ی گاو چشم) و بر علائم بالینی و شاخص های پاراکلینیک بیماران بستری مبتلا به nCoV2019: کارآزمایی بالینی موازی

2. بررسی اثر شربت زوفا بر علایم بالینی و پاراکلینیکی در بیماران مشکوک به کرونا

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

1. بررسی تاثیر تجویز فرمولاسیون جدید حاوی نوسکاپین بر تظاهرات بالینی و ریوی بیماران مبتلا به COVID-19
2. کار آزمایشی بالینی جهت تعیین دوز درمانی داروی ایورمکتین بر روی بیماران با عفونت ویروسی Covid-19

دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

بررسی تاثیر اجرای الگوی توانمند سازی خانواده محور بر استرس، اضطراب و رضایتمندی خانواده بیماران مبتلا به بیماری Covid-19

دانشگاه علوم پزشکی جهرم

تأثیر استنشاق بخار آب بر شدت علایم بیماری در بیماران مبتلا به کووید 19 (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی گیلان

بررسی اثربخشی داروی تری فلوئوپرازین در روند درمان، نرخ بقا و سرعت بهبودی بیماران مبتلا به COVID-19 (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی ایلام

بررسی اثربخشی داروی سلنیوم بر سرعت بهبودی بیماران بستری مبتلا به COVID-19 (فاقد کد IRCT)

دانشگاه علوم پزشکی جیرفت

بررسی اثر مکمل گیاهی حاصل از ترکیب شکر سرخ، هلیله سیاه و مصطکی همراه با پرتکل درمانی وزارت بهداشت بر سیر بیماری COVID-19

دانشگاه علوم پزشکی فسا

مقایسه میزان اثر بخشی پروتکل درمان دارویی کرونا ویروس با مصرف توام قرص خوراکی لوامیزول و اسپری فورموترول+بودزوناید با رژیم دارویی استاندارد ملی

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

بررسی تاثیر روشهای مختلف تجویز رژیم ترکیبی شامل دگزامتازون، ایمونوگلوبولین وریدی و اینترفرون بتا در درمان بیماران مبتلا به نوع شدید بیماری کووید 19 : یک مطالعه کارآزمایی بالینی

دانشکده علوم پزشکی شوشتر

بررسی تأثیر استنشاق اسانس آویشن همراه با رژیم دارویی استاندارد کشوری بر شاخص های تنفسی و یافته های آزمایشگاهی بیماران مبتلا به کووید-19

موسسه عالی آموزشی و پژوهشی طب انتقال خون

استفاده از پلاسما ی بیماران کرونایی بهبود یافته در درمان مبتلایان به COVID-19

دانشکده داروسازی و علوم دارویی - دانشگاه علوم پزشکی آزاد اسلامی تهران

بررسی اثربخشی آتورواستاتین در بهبود بالینی، پروگنوز و طول مدت بستری بیماران مبتلا به عفونت COVID-19

مؤسسه ملی توسعه تحقیقات علوم پزشکی ایران

بررسی ایمنی و اثربخشی داروی توسیلیزومب در درمان بیماران مبتلا به COVID-19 شدید

کمیته ملی اخلاق در پژوهش های زیست پزشکی

کارآزمایی تصادفی شده 4 درمان دارویی توأم با درمان استاندارد کوید 19 در بیماران بستری در بیمارستان در مقایسه با درمان استاندارد به تنهایی - کارآزمایی چند مرکزی در ایران (بخشی از مگاتریال SOLIDARITY)

5- اخلاق در پژوهش

همزمان با وقوع همه گیری جهانی کرونا از اواخر سال 2019 میلادی که از کشور چین آغاز شد، ماهیت نوپدید بودن این بیماری انجام تحقیق برای کشف روش های پیشگیری و درمان آن را به یک مطالبه عمومی و نیاز اضطراری تبدیل کرد. بر همین اساس جامعه علمی و تحقیقاتی در سراسر دنیا را به تکاپو برای کمک به کنترل این همه گیری و درمان بیماران گرفتار واداشت. همگام با سایر کشورها، جامعه پژوهشی ایران به ویژه در بخش تحقیقات و فناوری های پزشکی فعال شد و در حال حاضر بر اساس نیاز موجود و ماهیت پاندمی ایجاد شده، تعداد زیادی پروژه تحقیقاتی پیشنهاد، تصویب و اجرایی شده است. در ادامه گزارش فعالیت های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مرتبط با رعایت اخلاق در پژوهش های پزشکی مرتبط با بیماری کووید-19 که توسط دبیرخانه کمیته ملی اخلاق در پژوهش هماهنگ و نظارت می شود آمده است. شایان ذکر است دبیرخانه کمیته ملی اخلاق در پژوهش از طول چند هفته اخیر به صورت شبانه روزی نسبت به پاسخگویی به دانشگاه ها و محققین و پاسخ به سؤالات و ابهامات احتمالی به صورت تلفنی و از طریق پست الکترونیک اقدام نموده است.

1- تسریع روال ارزیابی اخلاقی طرح‌های پژوهشی پیشنهادی: بر اساس استانداردهای تعریف و پذیرفته شده در حوزه علوم پزشکی ایران هر پروژه تحقیقاتی لازم است از لحاظ علمی و اخلاقی مورد ارزیابی و داوری قرار گیرد. ارزیابی علمی بسته نوع پروژه و مقررات دانشگاه‌ها توسط شوراها یا پژوهشی سطوح مختلف مانند شوراها یا پژوهشی دانشکده‌ها، مراکز تحقیقاتی و یا دانشگاه‌ها صورت می‌گیرد و ارزیابی اخلاقی توسط کمیته‌ها یا کارگروه‌های اخلاق در پژوهشی که توسط کمیته ملی اخلاق در پژوهش مستقر در ستاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعتباربخشی شده‌اند، انجام می‌گیرد. با توجه به زمان‌بر بودن این روند کمیته ملی اخلاق در پژوهش طی ابلاغیه‌ای به امضای رییس کمیته که بر اساس قانون معاون تحقیقات و فناوری وزارت متبوع است، همه کمیته‌های اخلاق در پژوهش را موظف نمود با ایجاد یک روال اضطراری حداکثر ظرف 48 ساعت طرح‌های پژوهشی دریافت شده را بررسی و اعلام نتیجه نمایند. شایان ذکر است، با توجه به نقش محوری سازمان غذا و دارو در مورد کارآزمایی‌های بالینی که با پشتیبانی شرکت‌های دارویی انجام می‌گیرد، هماهنگی فوری با سازمان مذکور انجام شد و اینگونه طرح‌های پژوهشی نیز که معمولاً به دلیل ماهیت پیچیده آنها روال تصویب طولانی‌تری دارند، با همکاری جدی و مثال زدنی کمیته ملی اخلاق در پژوهش و بخش مطالعات بالینی سازمان غذا و دارو تسهیل شد و روال تصویب آنها از چند هفته یا ماه به چند روز کاهش یافت. وجود کمیته‌های اخلاق در پژوهش در شرایط فعلی باعث شده است که از انجام مطالعات فاقد پشتوانه علمی و در معرض خطر قرار گرفتن بیماران آسیب‌پذیر جلوگیری شود.

2- مستند کردن همه مداخلات پزشکی جدید در قالب طرح‌های پژوهشی: با وجود عدم معرفی درمان استاندارد برای این بیماری جدید و ناشناخته، اقدامات و مداخلات درمانی پزشکی برای کمک به بیماران نمی‌تواند با استدلال عدم وجود درمان استاندارد متوقف شود، خصوصاً اینکه بیماری مورد نظر کشنده و بیمار در مراحل انتهایی باشد. در همین راستا اسناد ملی و بین‌المللی پذیرفته شده، اذعان می‌دارند که تأکید بر رعایت اصول و قواعد اخلاق در پژوهش و عدم وجود درمان استاندارد به معنی عدم کمک به بیماران در معرض خطر مرگ نیست و در این موارد به پزشک اجازه می‌دهد که با شرایطی اگر اقدامی را برای نجات جان بیمار خود لازم می‌داند انجام دهد. بر همین اساس است که برای بیماران مبتلا به کووید-19 از روز اول مداخلات پزشکی متنوعی پیشنهاد و انجام شده است که به دلیل جدید بودن بیماری هیچ یک استاندارد به حساب نمی‌آمده‌اند. این استانداردهای اخلاقی ضمن احترام به قضاوت بالینی پزشکان آنها را ملزم می‌کند که در شرایطی خاص که برای نجات بیماران مجبور به انجام اقداماتی برای بیمار می‌شوند، حتماً آن اقدامات را در قالب پژوهش مستند کنند تا حتی اقدامات این چنینی در فضایی شفاف مدون شوند و به ایجاد شواهد علمی برای ایجاد درمان استاندارد در آینده کمک کنند. بر همین اساس معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی طی نامه‌ای با یادآوری استانداردهای مذکور از معاونین پژوهشی دانشگاه‌ها درخواست نمود که لزوم مستند کردن چنین مداخلاتی را در قالب طرح‌های پژوهشی به پزشکان محترم یادآور شوند و بر حسن اجرای آن نظارت نمایند. ضمن اینکه بخشنامه مذکور شرایط انجام مداخلات مورد نظر را بیان و در عین حال تصریح می‌کرد که این استانداردها به معنی مجوز انجام دلبخواهی هر مداخله نامربوط و نامعقولی نیستند و نمی‌توانند مستند انجام اقدامات غیر معقول و فاقد شواهد و منطق علمی حتی با استدلال نجات بیمار قرار گیرند.

3- نظارت بر خط بر همه طرح‌های پژوهشی تصویب شده در سراسر کشور: در حال حاضر همه پروژه‌های تحقیقاتی که در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور تصویب می‌شوند به محض تصویب و دریافت مصوبه یا همان کد اخلاق در پژوهش و قبل از شروع مراحل اجرایی در سامانه کمیته ملی اخلاق در پژوهش به آدرس اینترنتی (ethics.research.ac.ir) که از مهرماه سال 1397 آغاز بکار کرده است، نمایه می‌شوند. این سامانه ملی که تمام سامانه‌های پژوهشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به آن متصل هستند، در حال حاضر امکان نظارت بر طرح‌های پژوهشی را در اولین مرحله بعد از تصویب ایجاد کرده است. ضمن اینکه در دسترس عموم قرار دارد و همه افراد به ویژه محققان می‌توانند در هر لحظه با مراجعه به سامانه و استفاده از امکان جستجوی مصوبه که در آن فراهم شده است اطلاعاتی در مورد دانشگاه‌ها، مجریان و عناوین طرح‌های مصوب به دست آورند و از این رو این سامانه می‌تواند بستر بسیار مناسبی برای هم‌افزایی پژوهشی در سطح ملی ایجاد کند. البته ذکر این نکته مهم است که دانشگاه‌ها در تصویب طرح‌های پژوهشی مستقل هستند و با این وجود در هفته‌های اخیر پرتال ملی اخلاق در پژوهش به عنوان یک ابزار زیرساختی برای نظارت بر مصوبات کمیته‌های اخلاق در پژوهش بسیار مفید بوده است و در چند مورد با مشاهده طرح‌هایی که به نظر می‌رسیده احتمالاً دقت لازم در مراحل تصویب آنها صورت نگرفته است، برای تضمین حقوق بیماران و جلوگیری از صدمه به آنها با هماهنگی و همکاری کامل با دانشگاه تصویب کننده، مراحل اجرایی طرح متوقف و کد اخلاق مربوطه باطل شده است. تعداد مصوبات باطل شده حدود 20 طرح است. ضمن اینکه طی بیانیه‌ای از همه پزشکان، محققین و همکاران ارجمند خواسته شده است که در ضمن بررسی طرح‌های مصوب در سامانه مذکور اگر به مواردی برمی‌خورند که احتمال وجود اشکالات جدی در آنها وجود دارد و یا فعالیت‌هایی که بدون ثبت کد اخلاق آنها در پرتال ملی اخلاق در پژوهش وزارت بهداشت، ادعای انجام پژوهش می‌شود، موضوع را از طریق ایمیل رسمی کمیته ملی اخلاق در پژوهش (ethics@behdasht.gov.ir) فوراً اطلاع‌رسانی بفرمایند.

4- تعیین شرایط اعلام عمومی دستاوردهای پژوهشی توسط پژوهشگران: علاوه بر رعایت نکات فوق کمیته ملی اخلاق در پژوهش طی بخشنامه‌ای از همه محققین و مدیران ستادی و دانشگاهی وزارت متبوع درخواست نمود، با توجه به حساسیت و التهاب فعلی موجود در جامعه و در جهت پیشگیری از ایجاد بی‌اعتمادی نسبت به جامعه علمی، در طی این فرایندها از هرگونه انتشار اخبار در قالب مصاحبه، اعلام عمومی و رسانه‌ای نمودن مواردی از قبیل اعلام انجام کارآزمایی بالینی قبل از رسیدن به نتیجه قطعی یا قابل قبول و سایر مواردی که هنوز به لحاظ علمی اثبات نشده است جدا پرهیز شود، تا اطلاع رسانی‌های پراکنده و بعضاً نادرست منجر به ایجاد امید واهی در جامعه نگردد. ضمن اینکه بر این نکته تاکید شد که اثربخشی هر فرآورده دارویی یا مکمل و... و یا روش‌های درمانی برای مقابله با بیماری تنها وقتی قابل اعلام عمومی است که به تایید سازمان غذا و دارو، معاونت تحقیقات و فناوری و یا ستاد مرکزی مقابله با کرونا در وزارت متبوع رسیده باشد. دبیرخانه کمیته ملی اخلاق در پژوهش ضمن رصد دائمی اخبار مرتبط با همه‌گیری کرونا،

نسبت به شناسایی موارد نقض این بخشنامه اقدام نمود و بلافاصله به افراد مذکور تذکر داد که ضمن جلوگیری از تکرار موارد مشابه، در مواردی منجر به مصاحبه مجدد افراد و اصلاح اخبار نادرست پخش شده گردید.

6- حمایت مالی از پژوهش

با مساعدت مقام محترم وزارت تاکنون 20 میلیارد تومان به دانشگاه‌هایی که زیرساخت پژوهشی و نیروی انسانی مجرب داشته و یا دانشگاه‌هایی مانند گیلان و قم و مازندران که در کانون بحران بودند توزیع شده است که به عبارتی 42 دانشگاه تا به امروز از این اعتبار بهره‌مند شده‌اند.

7- پایش پژوهش‌ها و انتشار نتایج

تاکنون 3547 طرح پژوهشی با موضوع ویروس کورونا 2019 در دانشگاه‌های علوم پزشکی موفق به کسب مجوز اخلاق از 112 کمیته شده است که در جدول بعد پراکندگی دانشگاهی آن را ملاحظه می‌کنید.

تعداد مقالات منتشر شده از ایران در زمینه کووید 19 تا تاریخ 10 تیرماه بیش از 400 مقاله است در حالی که مقالات منتشر شده در دنیا در این تاریخ به تعداد 27040 مورد³ رسیده است.

توزیع طرح‌های مصوب دانشگاه‌ها بر اساس مصوبه کمیته اخلاق - به روز شده تا تاریخ 10 تیرماه 99

9	دانشکده علوم پزشکی ساوه	381	دانشگاه علوم پزشکی تهران - معاونت تحقیقات و فناوری
8	دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه	240	دانشگاه علوم پزشکی مشهد
8	دانشکده علوم پزشکی نیشابور	229	دانشگاه علوم پزشکی مازندران
8	دانشکده علوم پزشکی بهبهان	205	دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)
8	دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی - پژوهشکده بیماری‌های غم‌ا‌ش و کبد	165	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی - معاونت تحقیقات و فناوری
7	دانشگاه تربیت مدرس	160	دانشگاه علوم پزشکی شیراز
7	مؤسسه ملی تحقیقات سلامت - دانشگاه ع پ تهران	116	دانشگاه علوم پزشکی ایران
7	دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی	107	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی - مسیح دانشوری
7	دانشکده علوم پزشکی اسفراین	83	دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز
6	دانشگاه علوم پزشکی زابل	83	دانشگاه علوم پزشکی همدان
6	دانشگاه علوم پزشکی بم	82	دانشگاه علوم پزشکی تبریز
5	دانشگاه علوم پزشکی شیراز - دانشکده پزشکی	79	دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
5	دانشگاه علوم پزشکی کاشان - دانشکده پزشکی و دندانپزشکی	74	دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
5	موسسه عالی آموزشی و پژوهشی طب انتقال خون	71	دانشگاه علوم پزشکی کرمان

³ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/research/coronavirus/>, last access July 1, 2020

5	دانشگاه علوم پزشکی تهران - دانشکده بهداشت و پیراپزشکی
4	دانشگاه علوم پزشکی تهران - پژوهشکده بیماری‌های گوارش و کبد
4	دانشگاه علوم پزشکی تهران - دانشکده دندانپزشکی
4	دانشکده علوم پزشکی شوشتر
4	دانشگاه علوم پزشکی ایران - دانشکده پزشکی
3	دانشگاه ملایر
3	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد اراک
3	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی - دانشکده‌های داروسازی، پرستاری و مامایی
3	دانشکده علوم پزشکی خلخال
3	دانشکده علوم پزشکی اسدآباد
3	انستیتو پاستور ایران
2	دانشگاه علوم پزشکی بابل - پژوهشکده سلامت
2	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی - مرکز تحقیقات پوست
2	دانشگاه علوم پزشکی کرمان - مرکز آموزشی درمانی افضل‌پور
2	دانشگاه علوم پزشکی تهران - مجتمع بیمارستانی امام خمینی
2	دانشگاه تبریز
2	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد نجف آباد
2	پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی
2	دانشکده علوم پزشکی لارستان
2	دانشگاه علوم پزشکی کاشان - دانشکده پرستاری و مامایی
2	دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد - دانشکده بهداشت
1	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد اصفهان (خوراسگان)
1	کمیته ملی اخلاق در پژوهش‌های زیست پزشکی
1	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی - مرکز تحقیقات سرطان
1	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی - مرکز تحقیقات چشم
1	دانشگاه علوم پزشکی تهران - مرکز طبی کودکان
1	سازمان پزشکی قانونی کشور
1	دانشگاه خوارزمی
1	دانشگاه شهید بهشتی
1	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد ساری
1	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد قم
1	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد علوم و تحقیقات
1	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی - پژوهشکده علوم غدد درون ریز و متابولیسم
1	جهاد دانشگاهی مشهد
1	دانشکده علوم پزشکی مراغه
1	دانشکده علوم توانبخشی شیراز
1	دانشکده علوم پزشکی خوی
1	دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد - دانشکده پزشکی

68	دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان
65	دانشگاه علوم پزشکی قم
63	دانشگاه علوم پزشکی اصفهان - دانشکده پزشکی
61	دانشگاه علوم پزشکی بابل
53	دانشگاه علوم پزشکی بیرجند
51	دانشگاه علوم پزشکی البرز
50	دانشگاه علوم پزشکی ایلام
50	دانشگاه علوم پزشکی گلستان
49	دانشگاه علوم پزشکی گیلان
48	دانشگاه علوم پزشکی سبزوار
48	دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد
42	دانشگاه علوم پزشکی گناباد
41	دانشگاه علوم پزشکی اراک
41	دانشکده علوم پزشکی آبادان
36	دانشگاه علوم پزشکی فسا
34	دانشگاه علوم پزشکی اصفهان - معاونت تحقیقات و فناوری
33	دانشگاه علوم پزشکی قزوین
31	دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
30	دانشگاه علوم پزشکی لرستان
29	دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
28	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی - دانشکده پزشکی
25	دانشگاه علوم پزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران
25	دانشگاه علوم پزشکی سمنان
25	دانشگاه علوم پزشکی شاهرود
23	دانشگاه علوم پزشکی زنجان
23	دانشگاه علوم پزشکی کردستان
22	دانشگاه علوم پزشکی جهرم
19	دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
17	دانشگاه علوم پزشکی ارومیه
17	دانشگاه علوم پزشکی جیرفت
16	مؤسسه نیماد (تفویض اختیار از کمیته ملی)
14	دانشگاه علوم پزشکی زاهدان
14	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی - دانشکده بهداشت و مرکز تحقیقات علوم اعصاب
13	دانشگاه علوم پزشکی کاشان
13	دانشکده علوم پزشکی سیرجان
13	دانشگاه علوم پزشکی تهران - دانشکده پزشکی
12	مرکز آموزشی تحقیقاتی درمانی قلب و عروق شهید رجایی
11	دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

1	دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی - پژوهشکده سلامت کودکان	11	دانشگاه علوم پزشکی بوشهر
1	دانشگاه علوم پزشکی تهران - بیمارستان سینا	11	دانشکده علوم پزشکی ابرانشهر
1	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تبریز	10	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی - مرکز تحقیقات بیماری‌های کلیه و ادراری
3547	مجموع	9	دانشگاه علوم پزشکی آزاد اسلامی تهران - داروسازی

8- حمایت از طرح‌های کلان و فرادانشگاهی

به منظور مقابله با ویروس SARS-COV-2 یا بیماری کووید 19، مؤسسه ملی توسعه تحقیقات علوم پزشکی ایران (نیماد) فراخوان حمایت از طرح‌های پژوهشی با این موضوع را از تاریخ 6 لغایت 20 اردیبهشت‌ماه 1399 اعلام نمود. کل اعتبار این فراخوان 80 میلیارد ریال است که ضمن اعلام لیست موضوعی اولویت‌ها حمایت از طرح‌های چند مرکزی (multicentral) و چند زمینه‌ای (multidisciplinary) را در دستور کار قرار داده است. اطلاعات بیشتر در مورد این فراخوان در وبسایت مؤسسه به نشانی <http://nimad.ac.ir/content/202/COVID-19-Call> قابل دسترسی است.